

Fælles Ungeliv

- Inspiration til positive fællesskaber for og med unge i udsatte positioner

Projektet er støttet af

VELUX FONDEN

Indhold

5	Introduktion til projekt Fælles Ungeliv
6	Samskabelsesmodel for positive ungefællesskaber
10	Kunstværksted i Hybelinstitutionen
18	NordvestGYM i Hybelinstitutionen
24	Torsdagscafé i De Unges Hus
30	Queergruppen i De Unges Hus
38	Musikfællesskabet i U-turn
46	Produktionsfællesskab i NGO Turning Tables Danmark
55	Afrunding og anbefalinger fra Fælles Ungeliv – når fællesskaber gør en forskel

Læsevejledning

Dette inspirationskatalog præsenterer seks forskellige ungefællesskaber, som er udviklet i projekt *Fælles Ungeliv* støttet af VELUX FONDEN.

Projektets målgruppe er unge i alderen 15-25 år, som har tilknytning til differentierede ungeindsatser og -tilbud i Socialforvaltningen i Københavns Kommune. Målgruppen spænder bredt og rummer unge med meget forskellige livssituationer og erfaringer. Flere af de unge har udfordringer som fx rusmiddelbrug, kriminalitet, psykiske og psykiatriske udfordringer, manglende skolegang, bekymrende skolefravær, anbringelse uden for hjemmet og/eller manglende tilknytning til uddannelses- og beskæftigelsessystemet. Fælles for mange er, at de oplever at stå uden for, eller på kanten af, samfundet. Vigtigst er, at de unge selv oplever, at de ikke passer ind i samfundets almindelige fællesskaber.

Særligt for unge på børne- og ungehjem gælder det, at flere har oplevet hyppige skift fx i anbringelsessteder, skoler og relationer –og ofte har haft begrænset adgang til stabile, nære voksne og jævnaldrende fællesskaber. Det betyder, at nogle unge har sporadisk erfaring med at indgå i ungefællesskaber, og at de ikke har udviklet sig i samspil med andre unge. Mange af disse unge fortæller, at de er

trætte af at være omgivet af pædagoger og voksne hele tiden og udtrykker ønske om at være sammen med andre og jævnaldrende unge.

Indledningsvist beskrives den metode, der har ligget til grund for udviklingen af fællesskaberne. Dernæst har hvert fællesskab sit eget kapitel og kan læses selvstændigt. Det betyder, at der vil forekomme gentagelser, hvis kataloget læses fra start til slut. Beskrivelserne følger en ensartet struktur, så det er nemt at orientere sig på tværs af alle fællesskaberne. Alt indhold er baseret på observationer i fællesskaberne, interviews med medarbejdere og unge samt løbende drøftelser og sparring med de involverede socialfaglige medarbejdere igennem hele projektperioden. Afslutningsvis er de vigtigste læringspunkter på tværs af fællesskaberne samlet.

Alle billeder og citater er medtaget med samtykke. De er enten anonymiseret, så de unge ikke kan genkendes, eller allerede offentliggjort og delt med accept.

Kataloget er skrevet i et praksisnært og tilgængeligt sprog med fokus på konkrete erfaringer og anvendelige greb – i håb om at inspirere flere til at udvikle og understøtte positive fællesskaber. *for* og ikke mindst *med* dem det hele handler om: de unge.

Projektgruppen har bestået af projektleder Sandra Mortensen, projektleder Gitte Mie Christensen og projektkoordinator Ida-Marie Danielsen. Inspirationskataloget er udarbejdet af Mille Thierry Andersen, Ida-Marie Danielsen og Sandra Mortensen, Viden- og Kompetencecenter, Unge og Rusmidler, Socialforvaltningen, Københavns Kommune.

Vi vil gerne sige en stor dybfølt tak til de seje og dygtige medarbejdere i Hybelinstitutionen, De Unge's Hus, U-turn og Turning Tables Danmark. I er for vilde, og vi er vilde med jer ❤️

Vi vil gerne takke VELUX FONDEN for den generøse støtte og gode spørgsmål undervejs i projektet. Jeres tillid har været en afgørende forudsætning for, at vi har kunnet udvikle og afprøve nye veje til positive ungefællesskaber.

Introduktion til projekt Fælles Ungeliv

Hvordan støtter vi unge i udsatte positioner i at finde mod, retning og mulighed for at blive en aktiv del af det almensamfund, de ofte har følt sig ekskluderet fra? Med projekt Fælles Ungeliv har vi i Socialforvaltningen i Københavns Kommune arbejdet tæt sammen med unge, medarbejdere og civile aktører for at finde svar på netop de spørgsmål. Projektet har været i gang i perioden fra 1. august 2022 til 31. juli 2025 og er støttet af VELUX FONDEN.

Projektet bygger videre på erfaringerne fra projekt *Et Sundt Ungeliv (2018-2021)*, og adresserer en velkendt udfordring: Mange unge i udsatte positioner oplever, at de står udenfor samfundets almene fællesskaber. De vender ofte tilbage til Socialforvaltningen og fortæller, "at de ikke passer ind" og ikke kan honorere de krav og de sociale spilleregler, som der forventes af dem.

Med *Fælles Ungeliv* har projektgruppen arbejdet tæt sammen med unge, medarbejdere og civile aktører for at afprøve *den omvendte bevægelse*. I stedet for at brobygge de unge ud i almene fællesskaber, har vi inviteret omverdenen ind i den socialfaglige praksis i form af relevante og kvalificerede øvebaner, hvor de unge kan afprøve nye sociale relationer, opleve succes og udvikle sig i samspil med andre unge. Udviklingspotentialer er sammen at udforske, hvordan de unges forudsætninger for at blive brobygget og forankret i fællesskaber uden for Socialforvaltningen kan blive styrket.

I dette inspirationskatalog præsenteres de seks fællesskaber, der er blevet udviklet som en del af Fælles Ungeliv med deltagelse af 350 unge i udsatte positioner, herunder 106 anbragte unge. Her deles erfaringer og læring omkring, hvordan samskabte ungefællesskaber kan være værdifulde trædesten mod varig tilknytning til almene fællesskaber.

Målet er at inspirere fagprofessionelle, beslutningstagere og aktører i civilsamfundet, som ønsker at arbejde med positive fællesskaber for unge i udsatte positioner - fællesskaber, hvor unge i udsatte positioner ikke blot får plads, men også føler sig hjemme.

Du kan finde mere information om projektet online ved at fremsøge på projekt Fælles Ungeliv. Ønsker du at læse evalueringsrapporten for projekt Fælles Ungeliv kan du finde den på www.socialrespons.dk.

Velkommen til Fælles Ungeliv!

Samskabelsesmodel for positive ungefællesskaber

Ungefællesskaberne i projekt *Fælles Ungeliv* tager afsæt i en samskabelsesmodel, som blev udviklet i projekt Et Sundt Ungeliv (2018-2021). Modellen hviler på fem principper, der i samspil danner fundamentet for et positivt ungefællesskab (se figur 1).

Principper

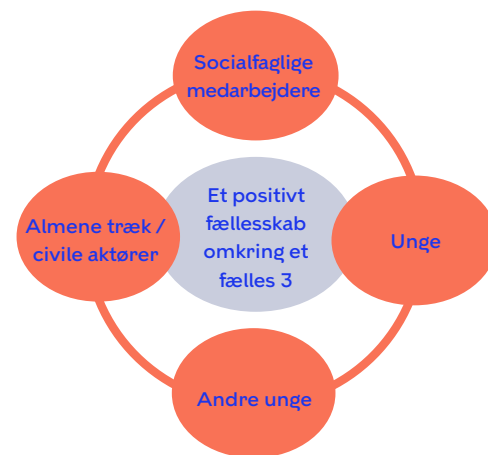
1. Et stærkt fælles tredje
2. Inddragelse af unge
3. Inddragelse af andre unge
4. Involvering af socialfaglige medarbejdere
5. Implementering af almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

Når de fem principper omsættes i praksis, skabes rammer for relationelle og meningsfulde fællesskaber. Disse fungerer som trygge øvebaner og som afsæt for deltagelse i almene fællesskaber med øget trivsel og livsmestring som langsigtede mål. To centrale virksomme greb for at realisere dette er positiv spejling og positionsskifte.

Princip 1: Inddragelse af unge

Første princip handler om at inddrage dem det hele handler om – de unge. Inddragelsen skal være struktureret og meningsfuld, så de unge får reel medbestemmelse og bliver aktive medskabere af deres egen udvikling.

Ungeinddragelsen i Fælles Ungeliv er i tråd med intentionerne i Barnets Lov og er afgørende for at sikre, at unge føler sig hørt og taget alvorligt. De unge har unikke perspektiver på, hvad der gør en indsats attraktiv og meningsfuld for dem. Samtidig kræver det faglig støtte at omsætte deres idéer og drømme, især for unge i særligt udsatte

Figur 1. Samskabelsesmodel for positive fællesskaber

positioner. Her spiller medarbejderes viden om de unge en vigtig rolle.

Vi har inddraget tre ungegrupper:

- Unge med aktuel tilknytning til et af de involverede socialfaglige ungetilbud
- Unge der har været tilknyttet et af de involverede socialfaglige ungetilbud
- Unge i målgruppen til et af de involverede socialfaglige tilbud

Princip 2: Et stærkt fælles tredje

I denne model refererer begrebet 'fælles tredje' til de aktiviteter eller fællesskaber, som unge engagerer sig i, såsom kunst, musik, sport, hvor de sammen skaber noget værdifuldt. Denne tilgang giver både mulighed for at udvikle nye relationer og skabe en ny selvforståelse.

Mange unge i Socialforvaltningen bærer på dokumenter og erfaringer, der fortæller historier om negativ identitet, fx dårlige karakterer i skolen, bortvisninger, diagnoser,

problemorienterede screeninger og udtalelser fra fagpersoner. Det skaber risiko for en negativ identitet, hvor de unge først og fremmest opfattes, og måske også opfatter sig selv, som et problem frem for unge med potentialer og ressourcer.

Et stærkt fælles tredje kan fungere som modvægt til den fortælling. Når unge engageres i fx kunst, træning, musik eller fællesskaber baseret på fælles identitetsmarkører skabes et rum for engagement, relationer og positiv identitetsudvikling. Her kan de unge bidrage med noget meningsfuldt, spejle sig i andre og være på lige fod med andre unge. Det åbner op for nye måder at forstå sig selv og sin livssituation og giver rum til at fortælle nye historier om, hvem man er.

Fællesskaber med kreative aktiviteter som et stærkt fælles tredje er inspireret af metoden æstetisk dokumentation, som blandt andet anvendes i rusmiddeltilbuddet U-turn¹. Denne metode bruger andre udtryksformer end det terapeutiske sprog som supplement i indsatser. Kreative aktiviteter bruges til at arbejde med unges identitetsfortællinger, hvor brug af fx musik, tekst og kunst hjælper unge med at udtrykke det "usigelige" samt åbner for en måde at opbygge en mere ressourcestærk selvopfattelse på. Denne tilgang trækker tråde til narrativ teori, hvor identitet forstås som socialt konstrueret og formet gennem de fortællinger, vi deltager. Det fælles tredje skaber rum for alternative fortællinger, hvor de unges ressourcer og handlemuligheder kan træde frem.

Når et stærkt fælles tredje anvendes som ramme for de unges udvikling, kan det skabe et styrket ståsted i mødet med både sig selv og omverdenen. Dette kan manifestere sig i øget selvværd, nye relationer og ny motivation til at tage næste skridt i livet, hvad enten det er uddannelse, arbejde eller personlig udvikling.

Princip 3: Involvering af andre unge

Involvering af andre unge kan bidrage til, at unge i udsatte positioner kan udvikle sig i samspil med jævnaldrende, styrke deres eksisterende netværk og danne nye relationer. Når fællesskaber omkring et fælles tredje rummer unge med forskellige baggrunde, skabes der grobund for nye og mere ligeværdige møder. Sådanne møder kan nedbryde fordomme og fremme samhørighed og positiv spejling og dermed styrke troen på, at man også har en plads i almene fællesskaber.

Dette kan relateres til Vygotskys teori² om *den proksimale udviklingszone*, hvor læring og udvikling finder sted i samspil med jævnaldrende. Selvom teorien oprindeligt blev udviklet med fokus på børn, er dens principper blevet brugt som inspiration i arbejdet med ungefællesskaber. Ifølge Vygotsky er sociale interaktioner med deres jævnaldrende en central del af deres kognitive og emotionelle udvikling. I denne proces fungerer de unge som både medlærende og lærere for hinanden, hvilket skaber et fællesskab, hvor de kan udvikle sig og skabe nye forståelser af sig selv og deres omverden. Den gensidige interaktion mellem unge fra forskellige baggrunde gør det muligt at udveksle erfaringer og perspektiver, hvilket kan styrke deres evne til at navigere i og bidrage til både specifikke og almene fællesskaber.

Vi har arbejdet med fem typer af *andre* unge:

- Unge som tidligere har været tilknyttet de socialfaglige tilbud
- Unge fra de unges eksisterende netværk fx venner, kæresten og søskende
- Unge fra andre aktiviteter i NGO'en Turning Tables Danmark
- Unge fra målgruppen, som er blevet ansat og fungeret som medskabere
- Unge uden for målgruppen, som er blevet ansat som medskabere

¹ Nielsen, S. K. & Kofod, K. H. (2013): *Æstetisk Dokumentation – af unges selvfortællinger*. STOF (21) s. 33-37.

² Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes* (A. R. Luria, M. Lopez-Morillas & M. Cole (J. V. Wertsch Trans.). Harvard University Press.

Princip 4: Involvering af socialfaglige medarbejdere

De socialfaglige medarbejdere spiller en central rolle som både rollemodeller og facilitatorer af fællesskabet, hvor de unge gennem deltagelse, medbestemmelse og ansvar får mulighed for at udvikle et selvbillende præget af ressourcestærkhed. Med inspiration fra Lave og Wengers teori³ om situeret læring og praksisfællesskaber skal medarbejderne skabe rammer for, at de unge ikke blot betragtes som modtagere af hjælp, men som aktive medskabere i et fælles tredje. Medarbejderne skal etablere trygge og strukturerede rammer, hvor skellet mellem "fagprofessionel" og "udsat ung" gradvist udviskes ved at begge parter deltager i og deler en fælles praksis. Når medarbejderne bringer deres egne interesser og faglige styrker i spil styrkes fællesskabets relevans og kvalitet. Det øger de unges oplevelse af at høre til, blive regnet med og have noget at bidrage med. Dermed bliver fællesskabet et læringsrum, hvor de unge gennem deltagelse og ansvar gradvist kan udvikle et stærkere, mere positivt selvbillende.

Vi har involveret medarbejdere inden for følgende tre kategorier:

- Medarbejdere med subgruppespecialisering, som har særlig kompetencer eller erfaring til at arbejde med specifikke grupper af unge
- Medarbejdere som udover deres socialfaglige uddannelsesbaggrund også har anden fagbaggrund
- Medarbejdere der dyrker en interesse på højt niveau og som med passion og erfaring kan gå forrest i aktiviteter, som de selv brænder for og herigennem skabe et stærkt fællesskab om et fælles tredje

Princip 5: Implementering af almene træk og samarbejde med civile aktører

Almene træk og/eller samarbejde med civile

aktører handler om at normalisere ungeindsatser og give unge i udsatte positioner adgang til samme former for ansvar, oplevelser og sociale rammer som deres jævnaldrende. Almene træk kan styrke de unges oplevelse af at være 'en del af noget almindeligt' og styrker de unges mulighed for at træne handlekompetencer på realistiske øvebaner. På denne måde kan almene træk fungere som en bro mellem specialiserede fællesskaber og almene fællesskaber.

Vi har samarbejdet med forskellige civile aktører fx selvstændige kunstnere, NGO'er, uddannelsesstilbud og et kulturhus.

Vi har implementeret forskellige typer af almene træk i det enkelte fællesskab:

- Organisatoriske greb fx online tilmelding, faste åbningstider og dagsordener
- Almene aktiviteter fx udflugter, madlavning, indkøb, oprydning og fællesspisning
- Roller og ansvar fx ansvar for opgaver som madlavning eller koordinering af en fælles aktivitet

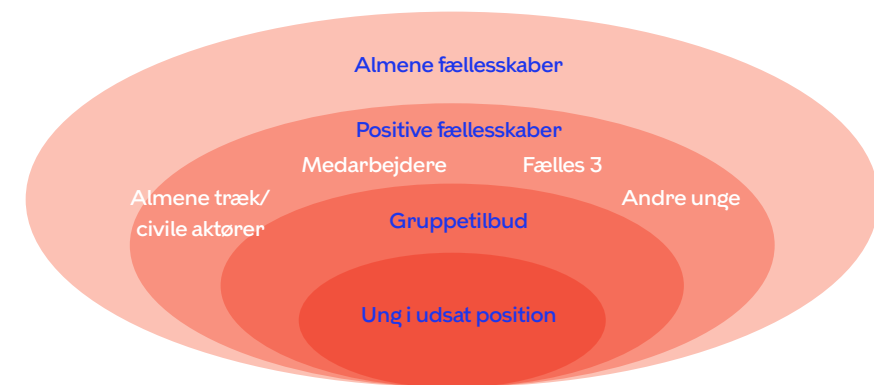
FRA PRINCIPPER

TIL ET POSITIVT FÆLLESSKAB

Når de fem principper integreres i praksis, skabes fundamentet for udviklingen af et positivt fællesskab. For at realisere dette potentiale er to virksomme greb centrale: positiv spejling og positionsskifte.

Positiv spejling

Positiv spejling opstår, når unge oplever sig selv gennem andres anerkendende blik, som nogen der har værdi, bidrager og hører til. Særligt når de unge spejler sig i jævnaldrende med lignende erfaringer eller drømme, åbnes for genkendelse og samhørighed. Det kan være med til at nedbryde oplevelsen af isolation og stigmatisering og give de unge tro på egne evner, muligheder og styrket selvforståelse.

Figur 2. Positive fællesskaber som springbræt til almene fællesskaber

Positionsskifte

Positionsskifte beskriver processen, hvor unge flytter sig fra en udsat position, karakteriseret ved at skulle modtage hjælp og støtte, til at indtage en ny position som ressourcestærke og handlekraftige aktører i eget liv. Dette kan ske, når de unge engagerer sig i positive fællesskaber og konkrete handlinger, hvor de får mulighed for at forhandle deres egen og andres opfattelser af, hvad de kan, og hvem de kan være. Denne genforhandling af position betyder, at de unge oplever sig selv som kompetente deltagere med rettigheder, ansvar og potentiale.

Positiv spejling og positionsskifte er derfor centrale virksomme greb i positive fællesskaber, som kan skabe en spiral af øget deltagelse, trivsel og udvikling hos de unge. Over tid kan det danne afsæt for øget deltagelse og forankring i almene fællesskaber.

Samlet set udgør de fem principper et stærkt fundament for at skabe positive fællesskaber, hvor de unge ikke bare opfattes som modtagere af støtte, men som aktive medskabere af deres egen udvikling. Denne tilgang kan skabe grobund for mere bæredygtige, inkluderende ungetilbud – på tværs af kommune, civilsamfund og målgrupper (se figur 2)

³ Lave, J., & Wenger, E. (1991). Situated learning: Legitimate peripheral participation. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511815355>

Kunstværksted i Hybelinstitutionen

De fem principper i Kunstværkstedet

Målgruppen

- 27 unikke unge over en periode på to år

Fælles tredje

- Et tilbud til unge hvor kreativitet danner ramme for et nyt fællesskab

Ungeinddragelse

- Mange unge i Hybelinstitutionen har efterspurgt kreative aktiviteter
- De unge bestemmer selv materialer, udtryksformer og ikke mindst hvad, de ønsker at udtrykke og formidle gennem kreative aktiviteter
- Én ung foreslog at lave et fællesværk, hvilket blev et længere fælles projekt
- De unge var med til at tage initiativ til ferniseringerne samt planlægge og afholde dem. Én ung holdt åbningstale til den ene fernisering
- De unge har evalueret Kunstværkstedet sammen med projektgruppen

Andre unge

- Unge har haft mulighed for at tage venner, søskende og kærester med enten enkelte gange eller som faste deltagere

Medarbejderinvolvering

- Én socialpædagog, som også er autodidakt kunstner, blev tilknyttet som fast medarbejder og har haft en bærende rolle i udviklingen af værkstedets indhold og form
- En ung psykologistuderende blev ansat til at lave mad, deltage i de kreative processer og fungere som medskaber

Almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

- Én forfatter faciliterede et forløb i værkstedet, hvor de unge skulle formidle deres værker med tekst
- Tre billedkunstnere har faciliteret kreative forløb
- Afholdelse af en fernisering i Kvarterhuset Amager i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen
- Afholdelse af en fernisering i Underbrogade i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen

HVAD?

Kunstværkstedet er et fællesskab for unge mellem 15 og 23 år, der er anbragt eller modtager ungestøtte i Hybelinstitutionen, og som har interesse for kreativitet. Kreativitet danner en meningsfuld ramme for et trygt og uformelt fællesskab, hvor de unge kan udforske deres evner sammen med andre unge.

De unge skal have lyst til at prøve kreative aktiviteter og være en del af et fællesskab. Det er et afslappet og inkluderende fællesskab, hvor de unge også kan hygge sig uden krav om at præstere.

Medarbejderteamet bestående af en socialfaglig medarbejder, en studerende og en kunstner faciliterer både åbent værksted og tematiserede workshops inden for animation og stopmotion, tekstiltryk, linoleumstryk, musik og lyd, klassisk billedkunst m.m.

HVOR?

Kunstværkstedet har åbent én dag om ugen fra 16.30 til 19.00. Tidsrummet er fleksibelt, og de unge kan således være med hele aftenen eller støde til, når det passer ind i den unges hverdag. Kunstværkstedet er lagt fra sen eftermiddag for at tilgodese de unge, der går i skole/uddannelse og/eller skal passe et arbejde. De unge deler et aftensmåltid i løbet af aftenen. Kunstværkstedet har åbent i 4-5 måneder ad gangen opdelt i forårssæson og en efterårssæson.

Kunstværkstedet er indrettet i et tidligere butikslokale på en lille sidegade på Amager. De unge træder ind i et stort åbent og lyst lokale med et stort langbord omgivet af lærreder, pensler, malerbøtter og staffelier samt masser af de unges kunst på væggene og i de store udstillingsvinduer. Der er malerpletter over hele trægulvet og en stor reol fyldt med kunstbøger til inspiration. I gangen hænger forklæder, så de unge ikke skal bekymre sig om at ødelægge deres tøj. Indretningen af Kunstværkstedet signalerer, at de unge træder ind i et fællesskab, hvor de går fra at være

unge i udsatte positioner til unge kunstnere, der ønsker at eksperimentere med forskellige udtryksformer sammen med andre unge.

HVEM?

Målgruppen for Kunstværkstedet er unge mellem 15 og 23 år tilknyttet Hybelinstitutionen, dvs. anbragte unge eller unge i ungestøtte. De unge har ofte haft en udfordrende barndom præget af omsorgssvigt og ustabil tilknytning til primære omsorgspersoner og mange skoleskift. De unges problematikker har derved ofte rod i traumer fra barndommen, som de tager med sig ind i deres ungdomsliv. Støttebehovet varierer betydeligt. Nogle unge har primært brug for konkret støtteindsats til uddannelsen og job, mens andre unge har behov for mere intensiv socialpædagogisk støtteindsats.

De unge har haft mulighed for at tage fx kærester, søskende eller venner med til Kunstværkstedet. Dette har blandt andet fungeret som en motiverende faktor, da det kan være nemmere at komme afsted sammen med andre. Kunstværkstedet fungerer som et positivt fælles tredje, som styrker de unges relationer og giver de unge en meningsfuld aktivitet sammen med deres netværk, også udenfor Kunstværkstedets etablerede tidsrum.

HVORFOR?

Mange unge i Hybelinstitutionen har levet og lever stadig turbulente liv, som holder deres nervesystem i alarmberedskab. Samtidig oplever mange unge i anbringelse en grundlæggende ensomhed og et savn efter at være

Hybelinstitutionen er et socialpædagogisk tilbud i Københavns Kommune. Institutionen råder over cirka 100 pladser fordelt på flere boformer, herunder deleboliger, døgntilbud, selvstændige lejligheder samt opgangs- og bofællesskaber.

En ung og hendes kæreste var blevet meget inspireret til en workshop om at tegne skitser. De var derfor taget på Glyptoteket onsdagen efter, hvor der var gratis adgang, på opfordring fra underviseren. Så kom de og viste deres skitser frem til os andre ugen efter i Kunstværkstedet. Det var faktisk meget rørende.

Medarbejder fra Kunstværkstedet

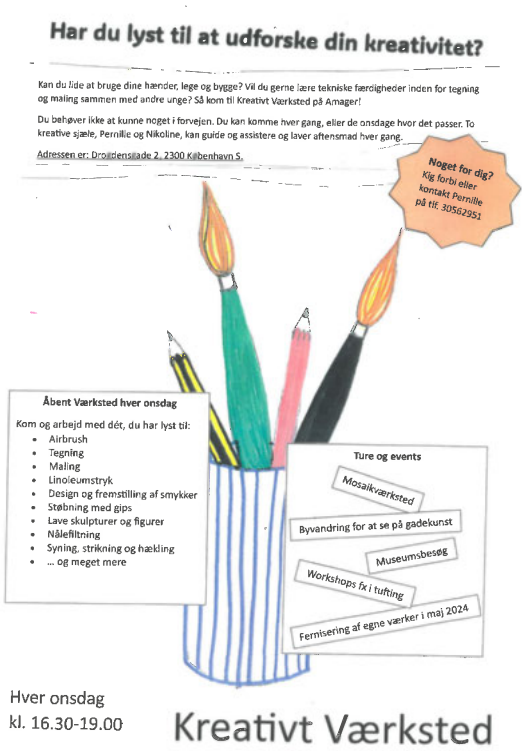
del af trykke, meningsfulde fællesskaber med andre unge. I regi af projekt Fælles Ungeliv lavede medarbejdere en rundspørge blandt de unge for at afdække ønsker til fællesskaber. Flere unge foreslog ”noget kreativt”.

Kunstværkstedet blev etableret som svar på det ønske. Med samtidig inspiration fra forskning i *craftpsykologi*⁴ om håndarbejde og håndværk som sundhedsfremmende og trivselsfremmende aktiviteter, valgte medarbejderne at etablere et kreativt fællesskab,

hvor de unge kan udforske kreative udtryksformer og samtidig finde ro, fordybelse og samhørighed med andre. Med inspiration fra æstetisk dokumentation tilbyder værkstedet en alternativ vej til at bearbejde og udtrykke følelser og erfaringer, som enten ofte kan være svære at sætte ord på, eller som de unge er trætte af at tale om.

Kunstværkstedet tilbyder derfor et vigtigt åndehul og en alternativ øvebane, hvor de unge både får mulighed for at tilegne sig nye

4 Bukhave, E. B. og Kirketerp, A.: Sundhed og trivsel gennem craft-aktiviteter - en grundbog til praksis. 2023. Gads Forlag.

færdigheder og udvikle nye sider af sig selv i samspil med andre unge.

**HVORDAN?
Rekruttering af unge**

Forud for opstart af en ny sæson har medarbejderne udarbejdet en flyer til den kommende sæson, som bruges til rekruttering af unge til Kunstværkstedet. Disse flyers er sendt ud til tilbudsledere, hængt op i personalerum m.m., og en digital version er sendt til de unge på SMS. Herudover har både de faste medarbejdere og projektgruppen promoveret Kunstværkstedet til andre ungetilbud i Socialforvaltningen på fysiske og online personalemøder. Fokus har særligt været på at promovere tilbuddet til de unges kontaktpædagoger, da det er dem, der har den tætteste kontakt til de unge.

Ungeinddragelse

De unge har selv været med til at beslutte aktiviteter, materialer og workshops. Hver sæson er blevet evalueret mundtligt undervejs og til sidst sammen med de unge. Det var

blandt andet de unge, der foreslog at variere mellem tematiseret undervisning og åbent værksted. Når de unge blev fascineret af en udtryksform, materiale eller var i gang med at kreere et værk, var det svært for dem, at der blev ændret team eller introduceret noget nyt. Det blev derfor mere frit for de unge, om de ville arbejde videre med deres værk i et andet lokale i Kunstværkstedet eller deltage i undervisningen i det store fælleslokale fra gang til gang.

**Kunst som alternativ terapeutisk
udtryksform til tale**

Medarbejderteamet har samarbejdet om at etablere en ramme, hvor det er kreativiteten som udtryksform, der bliver det fælles tredje for de unge. Det gør de konkret ved, at kunstneren typisk laver en kort introduktion for et tema, teknik eller materiale, hvorefter de unge opfordres til at prøve det af. Alle i teamet indgår i aktiviteten på lige fod med de unge, så alle afprøver og udforsker samtidig. Medarbejderne står til rådighed med vejledning, et

lyttende øre eller teknisk hjælp, hvis de unge synes det er svært eller går i stå.

Det kreative som det fælles tredje bliver ofte et naturligt afsæt for samtaler. Men det er de unge selv, der styrer om, og hvornår, en samtale opstår. Der er ingen krav om, at de skal dele noget bestemt, og det skaber en frihed og tryghed, som adskiller sig fra mere mål-styrede samtaler med fagprofessionelle om fx jobsøgning, forsørgelsesgrundlag og fortsat støttebehov. Samtidig virker den kreative aktivitet beroligende og kan nedbryde den usikkerhed, som mange unge kan opleve, når de skal åbne sig i mødet med professionelle voksne. På den måde skaber Kunstværkstedet et rum, hvor de unge kan udtrykke dét, der fylder, på deres egne præmisser.

De unges kreative arbejde bliver et alternativt medie, hvor de kan arbejde med de følelser, oplevelser og tanker, der fylder. Både dem de ikke har lyst til at sætte ord på, eller det som kan være svært at sætte ord på. Fx kan de unge gennem et kunstværk eller en animation for-

tælle om og bearbejde deres oplevelser, eller de kan visualisere deres drømme og håb for fremtiden. Det fælles tredje kan derfor have stor betydning for de unges selvforståelse og arbejdet med dem selv.

Et fælles værk i fællesskabet

I første sæson af Kunstværkstedet foreslog en af de unge, at de alle sammen kunne lave et fælles værk. Dette forslag kom fra en ung som led af massiv angst, og hvor Kunstværkstedet var den eneste grund til, at hun forlod sin lejlighed efter flere måneders isolation. Den unge sad ofte i tilstødende lokale end de andre unge grundet svær angst, så det at netop denne ung foreslog et fælles værk viste, hvor stor en betydning Kunstværkstedet havde, og hvor meget det betyder at kunne udtrykke sig gennem kunsten. Selvom den unge ikke altid befandt sig i samme rum som de andre unge, følte den unge sig stadig som en del af fællesskabet. Det fælles værk var også en del af ferniseringen, og bestod af i alt seks individuelle værker, der var sat sammen som en collage, og fik navnet "Find selv et navn".

Man fik lov til at komme ud med nogle ting, man havde brug for at komme ud med, fx ens følelser, som man kan have svært ved at forklare, dem kunne, man få ud igennem kunst.

Ung fra Kunstværkstedet

En tryk øvebane og et boost til selvtilliden

Når de unge samles om det kreative som et fælles tredje, opstår der et frirum, hvor hverdagens problemer kan forsvinde for en stund, og hvor kreativiteten får plads. Dét at være fælles om noget andet, end deres udsatte position, muliggør nye selvfortællinger. De unge er ikke først og fremmest anbragte, men 'unge der maler' eller 'unge der skaber animation'.

Det er samtidig trygt for de unge at vide, at de deler erfaringer og livssituation med de andre i fællesskabet. Uden nødvendigvis at tale om deres baggrund ved de, at de andre forstår. Det skaber tryghed og genkendelse og dermed en ramme, hvor det kan være lettere at være sig selv.

Kunstværkstedet fungerer som en tryk øvebane for positionsskifte – et sted, hvor de unge mødes som deltagere i et meningsfuldt fællesskab. Her får de mulighed for positiv spejling ved at blive set og anerkendt for det, de skaber, deres ideer og æstetiske udtryk både af de andre unge og medarbejderne. Samtidig kan det kreative arbejde udvikle sig til en interesse, som de unge tager med sig videre. Det understøtter nye selvfortællinger og styrker deres personlige udvikling.

Debut som kunstnere med egne værker

Der er blevet afholdt to ferniseringer, som markering af en afsluttende sæson i Kunstværkstedet. Den første fandt sted i Kvarterhuset på Amager i 2023, og den anden i 2024 i Underbrogade ligeledes på Amager.

Ferniseringerne blev tilrettelagt med stor inddragelse af de unge. De valgte selv værker

til udstilling og udformede invitationer. Der blev sendt en indbydelse ud til medarbejdere i Hybelinstitutionen, og de unge kunne også invitere familie og venner. Til den første fernisering udstillede 8 unge, og omkring 50 gæster deltog. Ved den anden fernisering udstillede 5 unge, og hele 80 gæster mødte op. Det høje fremmøde understregede, at de unges kreative arbejde blev taget alvorligt og værdsat af både medarbejdere og de unges netværk.

Efter ønske fra de unge blev begge ferniseringer fejret med snacks og alkoholfri champagne. Ved den anden fernisering holdt en af de unge en personlig og stolt tale, hvor han præsenterede både Kunstværkstedet og udstillingen for de fremmødte. Ferniseringerne blev afsluttet med, at de unges værker var udstillet i en måned, synlige for et bredere publikum.

Ferniseringer spiller en vigtig rolle i de unges oplevelse af positionsskifte fra at være udsat ung til at være ung kunstner. Det at udstille sine værker offentligt og få anerkendelse for dem styrker både de unges selvforståelse og selvtillid. Den positive spejling fra omgivelserne bidrager til, at de unge ser sig selv i nye roller, som unge mennesker, der har noget værdifuldt at udtrykke og vise frem. Oplevelser som disse kan være med til at forstærke de unges selvtillid og troen på at de kan udrette noget. Det giver dem en erfaring med noget *andet* end at være anbragt, som kan give dem mod på at prøve nye ting i fremtiden.

NordvestGYM i Hybelinstitutionen

De fem principper i NordvestGYM

Målgruppen

- 34 unikke unge i en periode på 2 år

Fælles tredje

- 1:1-træningstilbud for unge på ungetilbuddet Hybelinstitutionen

Ungeinddragelse

- Mange unge har gennem årene ønsket et træningsrum på matriklen
- Flere unge var med til at tegne skitser til indretning af lokalet, ønske konkrete træningsmaskiner og hjælpe med at etablere rummet
- De unge inddrages i udarbejdelse og justering af deres træningsprogram ift. ønsker og mål for træning
- Projektgruppen har interviewet unge individuelt for at få deres perspektiv på, hvad de personligt har fået ud af at benytte NordvestGYM samt potentielle udviklingspunkter for stedet

Andre unge

- Unge har haft mulighed for at træne sammen med venner og kærester, hvilket har styrket tryghed for den unge og samvær mellem de unge og deres netværk

Medarbejderinvolvering

- To socialfaglige medarbejdere med trænerbaggrund blev tilknyttet som faste medarbejdere og har bidraget med både faglig viden og relationsarbejde gennem træning
- Flere kontaktpædagoger har trænet med deres unge i NordvestGYM

Almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

- Den ene socialfaglige medarbejder har udviklet en app, hvor de unge skal booke tider ligesom hos læge og tandlæge
- Unge har kunne træne i NordvestGYM med deres kærester, venner og familiemedlemmer
- Brobygning til almene fitnesscentre
- Deltagelse i større events fx Nordic Race

HVAD?

NordvestGYM er et 1:1-træningstilbud for unge mellem 15- 23 år, der er anbragte eller i ungestøtte på Hybelinstitutionen. Tilbuddet tager udgangspunkt i træning som et aktivitetsbaseret fælles tredje, mellem en socialfaglig medarbejder og den unge, som ramme for at understøtte øget trivsel og udvikling hos den unge. Træningslokalet er indrettet med både styrketrænings- og cardioudstyr og tilbyder et trygt miljø. Træningen tilpasses individuelt i forhold til den unges egne mål, behov og ønsker. NordvestGYM introducerer de unge til træning på en tryk og motiverende måde, der styrker de unges forhold til deres krop og øger de unges mentale og fysiske trivsel. Gennem træningen etableres en meningsfuld og ligeværdig relation, hvor den unge ikke mødes med fokus på problemer, men som aktiv deltager i eget liv. NordvestGYM er samtidig en øvebane for at give de unge kompetencer til, og mod på, at kunne træne i et alment fitnesscenter.

HVOR?

NordvestGYM er etableret i et opgangsfællesskab, som Hybelinstitutionen råder over i den københavnske bydel Nordvest. Træningsrummet er derfor tæt på flere af de unges hjem og i trygge og vante rammer. De unge kan booke tider to dage om ugen i tidsrummet 15.00-20.00. Når de unge har lært at bruge udstyret forsvarligt og selvstændigt, kan der åbnes for træning på egen hånd i andre tidsrum. Træningsrummet er indrettet med professionelle træningsmaskiner, gulvmåtter, spejlvægge og håndvægtsstativer med forskellige vægte. Der er opsat tydelige regler for brug af udstyret, herunder afspritning af maskiner efter brug, samt visuelle billeder af træningsgear og øvelser på væggene. Ved opstart får de unge udleveret træningstøj og en drikkedunk, hvilket markerer et positionsskifte. Det signalerer, at de nu er en del af et fællesskab, hvor de ikke længere blot modtager hjælp, men tager aktivt ansvar for deres egen udvikling. Det professionelle træningsmiljø giver de unge adgang

Hybelinstitutionen er et socialpædagogisk tilbud i Københavns Kommune. Institutionen råder over cirka 100 pladser fordelt på flere boformer, herunder deleboliger, døgntilbud, selvstændige lejligheder samt opgangs- og bofællesskaber.

til en seriøs og struktureret træningskultur, hvilket er med til at skabe motivation og engagement omkring træningen. Træningsrummet fungerer som et sted, hvor de unge udvikler færdigheder, opbygger selvtilid og tager ansvar for egen sundhed og trivsel.

HVEM?

Målgruppen for NordvestGYM er unge mellem 15-23 år, der bor eller er i ungestøtte på Hybelinstitutionen. De unge har ofte haft en udfordrende barndom præget af omsorgssvigt og ustabil tilknytning til primære omsorgspersoner og mange skoleskift. De unges problematikker har derved ofte rod i traumer fra barndommen, som de tager med sig ind i deres ungdomsliv. Støttebehovet varierer

Det er bare et trygt rum. Som jeg sagde før, så bliver jeg mega rød i hovedet, når jeg træner, og det gør også, at jeg ikke har lyst til at komme i et fitnesscenter, for hvad tænker folk så om én og sådan. Det, synes jeg, er ubehageligt, og selvom jeg godt ved, de sikkert ikke lægger mærke til det. Men der er træningsrummet bare trygt, fordi man er der alene, og fordi træneren kan vise mig, hvordan jeg gør tingene rigtigt. For jeg aner ikke, hvordan man bruger maskinerne, så ville ligne en idiot i et fitnesscenter, fordi jeg ikke ville fatte, hvad jeg skulle gøre.

Ung fra NordvestGYM

betydeligt. Nogle unge har primært brug for konkret støtteindsats til uddannelsen og job, mens andre unge har behov for mere intensiv socialpædagogisk støtteindsats. NordvestGYM henvender sig til de unge, der gerne vil træne eller ønsker at skabe sundere vaner i forhold til fx kost og søvn.

De unge har mulighed for at tage kærester, venner eller familiemedlemmer med til træning med godkendelse fra medarbejderne. Dette skaber både motivation og hjælper dem med at opbygge sunde træningsvaner sammen med andre. Samtidig bliver træningen et positivt fælles tredje, som styrker relationer og giver de unge en meningsfuld aktivitet sammen med deres netværk.

HVORFOR?

Mange unge på Hybelinstitutionen har gennem tiden udtrykt interesse for træning, men oplever barrierer som fx angst eller manglende tryghed ved at møde op alene, som gør det svært for dem at træne i almindelige fitnesscentre. Erfaringen har været, at medarbejdere har fulgt de unge til et fitnesscenter og trænet sammen med dem. Dog var erfaringen, at så snart følgeskabet stoppede, stoppede de unge også med at komme i fitnesscenteret. Barrierer som angst for

at forlade eget hjem og frygt for at træne alene var væsentlige årsager.

Initiativet til NordvestGYM udsprang af, at en medarbejder endnu engang oplevede, at en ung ønskede at starte med at træne, men ikke turde tage af sted alene. Her startede drømmen om at etablere et træningsrum på Hybelinstitutionen, som kunne fungere som en øvebane, hvor de unge kunne træne i trygge rammer og lære at bruge maskinerne, inden opstart i et almindeligt fitnesscenter. NordvestGYM er en måde at lave relationsarbejde med de unge, hvor træningen fungerer som et aktivitetsbaseret fælles tredje, der understøtter øget trivsel og selvværd.

HVORDAN?

Rekruttering

Medarbejderne, der er tilknyttet NordvestGYM, rekrutterede unge gennem nærmeste kolleger, præsenterede tilbuddet på personalemøder i de fire andre lokalafdelinger i Hybelinstitutionen og afholdt en stor åbningsfest, da træningsrummet stod færdigt.

Ungeinddragelse

De unge har fra start haft medbestemmelse og indflydelse på, hvordan træningsrummet kunne blive indrettet på en indbydende måde,

som motiverede til at træne. Flere unge tegnede forslag til indretningen, og herudover har en medarbejder i samarbejde med de unge udviklet en appløsning, hvor de unge kan følge træningsprogrammer, måle fremskridt og sætte egne mål. Træningsprogrammerne laves individuelt med rådgivning fra en af de to medarbejdere, der altid tager udgangspunkt i de unges ønsker, som kan være væggtab, vægtøgning, opbygning af muskler, bedre kondition mv. Denne tilgang giver de unge mulighed for at udtrykke deres drømme og mål, planlægge vejen dertil og nå deres mål med støtte fra medarbejderen.

Trænerkompetencer og relationel faglighed

De to medarbejdere i NordvestGYM kombinerer deres socialfaglige kompetencer med deres trænerkompetencer. Det gør dem i stand til at vejlede de unge både i træningsteknikker, kost, søvn og restitution, samt at arbejde relationelt på en måde, der understøtter den helhedsorienterede tilgang på Hybelinstitutionen.

Træningen bliver et naturligt udgangspunkt for samtaler, der måske ikke ville have fundet sted i en mere traditionel samtalsituation. Når den unge og medarbejderen træner sammen, er der ikke det samme pres, som der kan være i en planlagt samtale, hvor fokus er på følelser eller indfrielse af krav som fx jobsøgning, kriterier for forsørgelsesgrundlag, vurdering af ungestøtte m.m. I stedet er der en fysisk aktivitet, der kan være med til at afstresse og bryde bekymring eller usikkerhed, som unge ofte oplever i relationer, hvor de skal åbne sig op om svære emner. Træningen skaber en tryghed og en form for nærvær, som gør det lettere at tage de første skridt mod at åbne op om svære emner uden frygt for at blive dømt.

Fra usikker ung til bedre selvbillede og selvtillid

Forskning viser, at træning kan have en positiv effekt på unges selvbillede⁵. De unge får gennem træningen større tro på sig selv og

⁵ Sundhedsstyrelsen (2023): Fysisk aktivitet for børn og unge (5-17 år).

får erfaring med, at de kan opnå de mål, som de sætter sig for.

Træningen giver de unge fysisk overskud og en stærkere følelse af at kunne mestre udfordringer. For unge, der har et anstrengt forhold til deres krop, enten på grund af et ønske om væggtab eller fordi de føler sig for spinkle, kan træning føre til fysiske forandringer, der styrker deres selvbillede. Det gør dem mere åbne for nye udfordringer og giver dem modet til at tage skridt, de før ikke turde.

Fra anbragt ung til deltager på lige fod med andre unge

Fire unge og fire medarbejdere deltog i forhindringsløbet Nordic Race i Amager Strandpark. De unge var meget stolte over at gennemføre løbet og oplevede det som styrkende at deltage i et krævende event på lige fod med andre, i stedet for at blive set som anbragte eller udsatte unge. Flere beskrev det som et stort selvtillids- og selvværdsboost og fremhævede følelsen af at blive anerkendt for deres indsats og evner.

Han [medarbejderen] ved, hvordan man kommer til at kunne se en udvikling. Han kender til alle nuancerne i træningen og kender til alle de små tricks. Man kan mærke hans erfaring med træning, og derfor kan han udvikle mirakler i træningslokalet. Derfor er det så vigtigt for mig at træne med ham, og jeg ville aldrig have fået samme resultater uden ham.

Ung fra NordvestGYM

Det har givet mig mere selvtillid eller et bedre selvbillede. Og så har det ligesom givet mig troen på, at jeg godt kan noget (...) At jeg godt kan gøre dét, jeg sætter mig for. Og det er virkelig fedt at mærke, at jeg både har rykket med fysisk, men at det lige- som også smitter af andre steder.

Ung fra NordvestGYM

De unge oplevede det som meningsfuldt at træne mod et konkret mål. En deltager beskrev, hvordan timerne med styrketræning gav pote under de fysiske udfordringer. Det gjorde også stort indtryk, at kontaktpædagogen og trænerne tilbragte en hel lørdag med dem. En handling som betød meget for de unge.

Events som Nordic Race skaber et tydeligt positionsskifte, hvor de unge transformeres fra modtagere af støtte til kompetente deltagere i en almindelig kontekst. De unge oplever desuden positiv spejling både ved, at deres indsats og fysiske styrke bliver anerkendt og ved, at de unge udover at have til fælles at være anbragt også er unge, der træner og deltager i krævende fysiske udfordringer og gennemfører. Ved at engagere sig i sådanne aktiviteter får de unge mulighed for at se sig selv i nye roller og kontekster, hvilket kan styrke deres selvforståelse og identitet. Denne proces understøttes af de voksne, der fungerer som rollemodeller og skaber en tryk ramme for udvikling og refleksion.

GODE RÅD

Lyt til de unge og justér tilbuddet

Den oprindelige ide var, at 1:1-træningen skulle kombineres med et træningsfællesskab. Medarbejderne oplevede dog, at de unge efterspurgte 1:1-træning, fremfor at træne med andre unge, hvorfor dette ønske blev imødekommet. NordvestGYM blev en succes, fordi medarbejderne lyttede til de unge og deres behov.

Medarbejdere med trænerfaglighed

Det er afgørende, at de tilknyttede medarbejdere har praktisk erfaring og viden om træning, så de kan give kvalificeret rådgivning om teknikker, udstyr, programmer, kost og restitution. Det skaber troværdighed og sikrer, at de unge føler sig trygge og kompetente til at træne i et almindeligt fitnesscenter.

Et fællesskab omkring 1:1-relationen

Selv i en individuel træningsform kan der skabes en fællesskabsfølelse ved at træne op mod et fælles mål eller deltage i et event sammen. Det styrker de unges motivation og giver de unge gode oplevelser sammen

med andre unge samt en følelse af at være del af et fællesskab.

Fleksibilitet i tid og rammer

Det er vigtigt, at der er fleksibilitet i, hvornår de unge kan træne. Mange unge efterspørger eftermiddags- og aften træning, altså tidspunkter som ligger udenfor den 'almene' arbejdsdag. Det er derfor essentielt at drøfte, om der er mulighed for at tilpasse træningstider, hvis et træningsfællesskab skal fungere.

Ledelsesopbakning er afgørende

Et tilbud som NordvestGYM kræver både økonomiske og personalemæssige ressourcer. Træningsudstyr, fysiske rammer og dedikerede medarbejdere er nødvendige for at sikre kvalitet og kontinuitet.

En ung har haft så meget angst, og nu er det hende, der viser sine veninder de øvelser, jeg har vist hende, i motionsrummet, når de træner i et almindeligt fitnesscenter. Det er virkelig fedt at se!

Medarbejder fra Nordvest GYM

Torsdagscafé i De Unges Hus

De fem principper i Torsdagscaféen

Målgruppen

- 40 unge i en periode på 2 år

Fælles tredje

Et frirum med fællesspisning, hygge og anonym rådgivning for unge, der savner et støttende fællesskab i overgangen til voksenlivet

Ungeinddragelse

- Månedlige "Slik, frugt og kultur"-møder, et ungestyret forum, hvor de unge kommer med idéer og ønsker til sociale eller kulturelle aktiviteter i huset eller udflugtsmål
- Understøtte at de unge lykkes med at realisere egne initiativer
- To unge dannede duoen Filthy Stitch og udbød syworkshops i Torsdagscaféen

Andre unge

- 2 tidligere unge som rollemodeller
- 2 tidligere unge er blevet ansat som pædagogiske assistenter
- 6 andre unge, der har gennemført Mentoruddannelsen, har bidraget som rollemodeller

Medarbejderinvolvering

- 2-3 socialfaglige medarbejdere er fast tilknyttet

Almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

- Forløb med 15 sy- og designworkshops faciliteret af NGO Re:wair og Designere Uden Grænser
- Samarbejde med NGO Fødevarerbanken
- On site test, podninger og snak om seksuel sundhed ved NGO AIDS-fondet
- Kropsterapi af uddannelsescentret Manuvision
- Kulturudflugter fx til Christianias julemarked
- Madudlevering hos foreningshuset Sundholm 8

HVAD?

Torsdagscaféen er et anonymt tilbud, hvor unge mellem 18 og 23 år kan få hjælp og støtte i overgangen til voksenlivet. Det er et fristed, hvor unge kan få et pusterum i fællesskab med andre unge. Her kan de øve sig i sociale spilleregler, spejle sig i hinanden og tilegne sig nye sociale kompetencer. Dette sker gennem en række fælles aktiviteter som fællesspisning, kreative projekter og oplæg samt gennem samarbejder med civile aktører. Disse samarbejder spænder bredt fra opsøgende sundheds- og behandlingstilbud, inspiration til livsmestring samt bidrag med viden og netværk.

Udover det sociale fællesskab tilbyder Torsdagscaféen anonym rådgivning. Her kan unge få støtte til alt lige fra økonomi, bolig og jobsøgninger til hjælp med MitID eller en fortrolig samtale om, hvordan de har det. Torsdagscaféen fungerer som et trygt rum, hvor unge kan få hjælp og støtte til de mange krav og valg, der hører med til at træde ind i voksenlivet.

HVOR?

Torsdagscaféen er en del af De Unges Hus på Vesterbro og har åbent hver torsdag kl. 16-21. Åbningstiden er bevidst placeret uden for dagtimerne, så flest mulige unge kan deltage uden at skulle vælge mellem skole, arbejde og fællesskab. Anonym rådgivning kan også aftales uden om torsdagsrummet for at sikre en tryk og fortrolig samtale for den unge.

Lokalerne er indrettet som et hjemligt rum uden det klassiske institutionspræg. I det åbne fællesrum danner bløde sofaer og et stort spisebord rammerne for aktiviteter, fællesspisning og fællesskab. I forlængelse af fællesrummet er der et åbent køkken, hvor de unge kan lave mad sammen eller selv. Der er flere mindre tilstødende rum, hvor man kan trække sig tilbage eller tage en privat rådgivningssamtale, hvis behovet opstår. Den centrale placering på Vesterbro gør samtidigt også tilbuddet let tilgængeligt.

HVEM?

Tilbuddet henvender sig til unge mellem 18-23 år, som har behov for et fristed i fællesskab med andre unge. Det gælder også unge, der har brug for sparring og rådgivning til at håndtere de udfordringer, der følger med overgangen til voksenlivet.

HVORFOR?

I mange tilfælde ophører en kommunal indsats, når unge fylder 18 år. Medarbejderne i De Unges Hus oplever, at flere unge vender tilbage og fortæller, at de ikke føler, at de kan honorere samfundets krav og vilkår. Idéen til Torsdagscaféen opstod som en alternativ måde at støtte de unge til at blive forankret i civilsamfundet ved at lave den omvendte bevægelse; at invitere civilsamfundet ind i de unges vante rammer i De Unges Hus. (SMS fra ung i Torsdagscaféen)

HVORDAN?

Rekruttering af unge

Medarbejderne i Torsdagscaféen tog på rundtur hos relevante socialfaglige tilbud for at præsentere Torsdagscaféen. Der blev også udarbejdet informationsmateriale med en QR-kode til Torsdagscaféens hjemmeside, som blev distribueret til ungerådgivere og andre socialfaglige ungetilbud.

Ungeinddragelse

En gang om måneden afholdes et ungestyret forum kaldet "Slik, frugt og kultur". Her kan de unge komme med ideer og ønsker til sociale eller kulturelle aktiviteter, enten i huset, eller

De Unges Hus er et tilbud i Københavns Kommune til unge i alderen 12-23 år, der lever i udsatte livssituationer. De Unges Hus tilbyder gruppeforløb, kontaktpersonsindsats, syv hybler samt åben anonym rådgivning. De Unges Hus har base flere steder i byen, herunder Haderslevgade og Christiania.

At komme i Torsdagscaféen har betydet følgende for mig:

- At have et fællesskab med andre unge "på kanten"
- Et safe space væk fra gaden eller andre opholdssteder som fx bodegaer og Christiania
- Små succesoplevelser fx jeg fik lavet et projekt færdigt
- Lære et nyt (og brugbart) skill

Der er sikkert flere ting men ikke noget, jeg kan komme i tanke om lige nu. Jeg ønsker, at det kan bruges til, at der bliver flere af den slags projekter og tilbud i KBH generelt.

SMS fra ung i Torsdagscaféen

som ture ud af huset. Aktiviteterne spænder vidt fra oplæg om, hvordan man lægger et budget til besøg hos retshjælpen, et herberg eller en kunststilling. Gennem aktiviteterne tilegner de unge sig vigtige kompetencer i forhold til voksenlivet, samtidigt med at de får et blik for samfundets sociale og kulturelle kompleksitet. Det månedlige møde er med til at sikre, at der i fællesskab tænkes i samarbejde med civile aktører og mere langsigtede initiativer såsom at planlægge og afholde et juleloppemarked, hvor de unge sammen skal blive enige om, hvad et eventuelt overskud skal anvendes til.

De ungestyrede møder giver de unge mulighed for at øve sig i at tage ejerskab, lytte til andre, gå på kompromisser og nå frem til fælles beslutninger. Ligeledes giver det mulighed for, med støtte, at arbejde med planlægning, eksekvering og lignende og hermed understøtte konkret positionsskifte på forskellige måder hos de unge. Aktiviteter er betinget af den konkrete gruppedynamik i Torsdagscaféen. Caféen skal både være et fristed, hvor unge kan puste ud og slappe af eller få hjælp til konkrete udfordringer. Der er derfor mulighed for anonym og individuel rådgivning – fra hjælp til at lave jobansøgninger til at søge om enkeltydelse og meget andet.

Det er vigtigt løbende at balancere omfanget af aktiviteter, samtidig med at Torsdagscaféen skal fungere som et frirum og et "pusterum" uden krav. For at understøtte dette placeres aktiviteter uden for huset primært om eftermiddagen, så de unge der har behov for ro og socialt samvær, har mulighed for at blive i caféen og lave mad sammen med andre. Det vægtes højt at alle aktiviteter og initiativer er

besluttet af de unge selv, mens medarbejderne har en faciliterende rolle.

How to adult-tilgang

Mange unge i Torsdagscaféen har et begrænset netværk, og er derfor ofte meget alene. Det kan derfor være fristende for medarbejderne hurtigt at komme til at overtage og hjælpe de unge på en måde, hvor de unge ikke selv udvikler kompetencer eller får brugbare erfaringer. Det er derfor en vision i Torsdagscaféen, at medarbejderne i stedet skal finde nye veje til at støtte de unge i selv at finde løsninger – en tilgang de kalder *how to adult*. Det kan fx være at medarbejderne matcher to unge, som kan bruge hinanden, når de hver især har behov for én at følges med. Eller ved at spørge om der for eksempel er en onkel eller en nabo der kan hjælpe med at få båret spisebordet fra Den Blå Avis op på 2. sal.

Samarbejde med civile aktører, der støtter de unge i overgangen til voksenlivet

Torsdagscaféen samarbejder med civile aktører, der kan styrke de unge i overgangen til voksenlivet. For eksempel ved at understøtte at de unge lærer nye færdigheder, opnår større selvstændighed eller får kendskab til, hvor de kan søge hjælp fremover.

Samarbejde med Re:wair og Designere Uden Grænser

Ved opstart af Torsdagscaféen blev der indgået et samarbejde med NGO'en *Re:wair og Designere Uden Grænser* (DUG) om 15 workshops over 6 måneder. Målet var, at de unge kunne erhverve sig kompetencer og viden inden for syning, design, mode, håndværk og tøjspild. Workshopforløbene

Feltnoter fra besøg til en sy-workshop med Re:wair og Designere Uden Grænser

Jeg træder ind i spejlsalen fra gadeplan. På gulvet til højre for mig står en lang række store blå IKEA-poser med tøj der flyder over posekanterne. Tøjet er doneret fra Stig P., Malene Birger og andre etablerede designere. I midten af lokalet står et stort bord med fire symaskiner, og der ligger masser af stofsakse, tråd i alle farver og skabeloner spredt ud på bordet.

Min opmærksomhed bliver draget mod summen fra en symaskine. En ung er i gang med at kreere et kostume til et kommende ball-room-event. Den unge har bukket hovedet i fuld koncentration, og der står tyl og draperinger omkring både den unge og symaskinen. Den ene DUG-designer udbryder: "du ligner en designer, der er ved at sy et haute-couture-piece!"

Ved spejlvæggen prøver en anden ung sin kreation – bukser i kraftig orange med en solopgang af stofrester, der kravler op ad det ene bukseben. De sidder perfekt! Det lille hul bagpå skal bare lige repareres, men lige nu er designet det vigtigste. En ung kommer hen til hende og udbryder: "Wauw hvor er de fede!" Den unge med bukserne rødmer lidt og smiler.

På gulvet ved siden af sidder tre unge omkring et par jeans. De har klippet en masse stofrester i forskellige størrelse og prøver at lægge dem i mønstre på buksebenene. De mumler sammen, er lidt uenige og flytter rundt på stofstykkerne.

En ung fyr træder ind i spejlsalen. Tilråb fylder rummet: "Ej, må vi se!". Han har fået lavet box braids, og flere flokkes om ham for at inspicere hans nye look. Kort efter dukker en anden ung op i døråbningen. Han ser helt salig ud og siger: "jeg har det bare helt vildt godt lige nu". Han har netop fået kropsterapi i det lille baglokale. Han krammer de to DUG-medarbejdere og siger, "hvor er det godt at se jer!". De lyser begge op og siger i lige måde. Der kommer flere unge til. Alle hilser på hinanden og mange krammer. Der summer af liv.

En ung kommer ind med en skammel under armen. Hun har købt den på Den Blå Avis og været hele vejen til Næstved for at hente den. Hun vil ombetrække den med hjælp fra DUG. Hun griner selv lidt: "Heeele vejen til Næstved for en skammel!". Snart står hun med en DUG-designer og snakker proces for ombetrækning igennem. I baggrunden kan jeg høre en stemme, der udbryder: "Kan man også strikke her? Dét troede jeg ikke." Det vil hun gerne have hjælp til næste torsdag.

Jeg går videre ind i det store fællesrum. Ved et bord sidder en gruppe unge og småsludrer og lægger puslespil. I det bløde sofaarrangement flyder kroppe ud i hinanden, mens der bliver kigget på mobiler og Tv'et summer i baggrunden.

Ude i køkkenet er der livlig debat. To unge har tilbudt at lave aftensmad, men opvaskemaskinen har pludselig sat af. Efter lidt heftig diskussion skærer en af de voksne igennem: "Vi bestiller pizza. Det er sgu for meget opvask til 30 personer uden den maskine".

Jeg gør mig klar til at gå. På vej tilbage mod døren må jeg kante mig forbi den unge med skamlen, der nu får hjælp af en af de voksne. De to sidder på gulvet og kæmper med at holde stoffet stramt. Der bliver både bandet og grinet.

På vej ud ad døren kigger en ung på mig, og siger: "tak for i dag". Da jeg står på gaden igen, vender jeg mig om og kigger ind af de store glaspartier og smiler.

Feltnote skrevet af Projektleder i Fælles Ungeliv

DET PRAKTISKE...

ALLE KAN VÆRE MED, DU BEHØVER IKKE HAVE ERFARING MED AT SY.

VI HOLDER 15 WORKSHOPS.
VI HOLDER 1 WORKSHOP HVER TORS DAG.
HVER WORKSHOP VARER 90 MINUTTER.

LØBENDE OPTAGELSE PÅ ALLE 3 FORLØB.

SPØRGSMÅL? KONTAKT HENRIK LILTORP FRA DE UNGES HUS.

Tlf.nr 30 51 43 81
Mail bn5j@kk.dk

DET VIGTIGSTE...

DU HAR LYST TIL AT LÆRE MERE OM DESIGN, MODE OG HÅNDVÆRK.

DU HAR LYST TIL AT LÆRE MERE OM, HVORDAN VI KAN BEKÆMPE TØJSPILD.

DU ER KLAR TIL AT HAVE DET SJØVT.

VI SES!

En tråd ad gangen

ARBEJD MED UPCYCLING OG DESIGNER TØJ

SY OG DESIGN WORKSHOP

FÅ KENDSKAB TIL TEKSTILER

KRÆVERINGEN SYERFARING.

REWAIRDK // DESIGNEREUDENGRÆNSERDK

fungerede som fælles tredje, hvor de unge kunne spejle sig positivt og opleve positions-skifte fra udsat ung til designer eller kreatør, både i samspillet med designerne og i relationen til andre unge. To unge dannede duoen "Filthy Stitch" og blev ansat som fritids-jobbere til at facilitere sy-workshops i både Torsdagscaféen og Queergruppen.

Samarbejde med NGO'en Fødevarebanken

Flere unge i Torsdagscaféen har været en del af Socialforvaltningen og været vant til at få tilbudt mad, snacks og diverse drikkevarer på de socialfaglige tilbud og ungehjem. De unge kan derfor have en urealistisk tilgang til, hvordan de kan spise god mad på det budget, de pludselig har til rådighed, når de er blevet voksne og skal klare sig selv. Medarbejderne i Torsdagscaféen valgte derfor at indgå et samarbejde med NGO'en Fødevarebanken, der arbejder med at mindske madspild og samtidig hjælpe mennesker i svære livssituationer. Herfra har Torsdagscaféen fået leveret overskudsmad, som de unge selv har tilberedt.

Målet var at inspirere de unge til, hvordan de kan lave god mad med få midler og råvarer, også uden for torsdagsrummet. Samarbejdet blev i begyndelsen mødt med modstand, da nogle unge var vant til at bestemme måltider eller vælge lette og dyre madløsninger. Det gav anledning til mange snakke om, hvad det betyder at blive voksen og skulle tage ansvar for sin økonomi og indfri basale behov.

GODE RÅD

At balancere anonym rådgivning og frirum
Det kræver løbende opmærksomhed at sikre, at mulighed for anonym rådgivning ikke går ud over oplevelsen af fællesskabet som et frirum. Frirummet fungerer som en ramme for det pædagogiske arbejde, hvor rådgivningen ofte sker implicit gennem relationsarbejde, nærvær og tillid. Fx ved at medarbejderne kan sætte sig ved siden af unge og lytte og herigennem skabe relation over tid og åbne for svære samtaler. Mange unge har brug for en pause fra hverdagens krav og bekymringer. Det er derfor vigtigt, at unge også kan få lov til at smide sig i sofaen,

3 WORKSHOP FORLØB TAG DET ÉN TRÅD AD GANGEN...

Fra september 2023 holder Re:wair og Designere Uden Grænser workshops hos De Unges Hus.

Hvornår: 7. september fra kl 17
Hvor: De Unges Hus i Haderslevgade nr 19 - 21, tæt ved Enghave Plads.

Der vil være løbende optagelse på de 3 forløb. Skriv til Henrik (se bagside).

Vi slutter forløbet af med et event, som du er med til at planlægge.

VIS DINE DESIGNS

INVITER TIL MODESHOW

HOLD TØJBYTTEMARKED

Når vi forlader huset får du mulighed for at fortsætte..

INVITER ANDRE TIL AT DELTAGE

LÆR ANDRE AT UPCYCLE

REWAIRDK // DESIGNEREUDENGRÆNSERDK

få ladet sin telefon op og snakke med en voksen om løst og fast uden at skulle tage stilling til større beslutninger om aktiviteter, besøg fra civile aktører eller udflugtsmål hver gang. Aktiviteter og samarbejder skal derfor tilpasses og doseres, så frirummet bevares.

Unge som kulturbærere

Det kan være svært at introducere ændringer for unge, der er glade og trygge i de vante rammer. Her kan tidligere unge være vigtige 'bannerførere' for nye tiltag, idéer og samarbejder som kan få vendt stemningen blandt ungegruppen til at skabe medspil.

Samarbejd med civile aktører, der understøtter de pædagogiske mål

Det har været en stor motiverende faktor for medarbejderne at identificere og samarbejde med civile aktører, der understøtter de opsatte pædagogiske mål for øget livsstring hos de unge. Det har givet en tydelig ramme og retning for, at medarbejderne har kunne arbejde målrettet med indhold, form og evaluering af samarbejder.

Der skal være plads til alle unge

Der skal være plads til alle i gruppen og respekt for forskelligheder og ikke mindst unge med forskellige livsomstændigheder. Der skal være plads til, at en ung der bor på gaden kan komme forbi og vaske tøj uden at blive dømt af de andre unge. Det kræver, at der er øje for den enkelte ung og hele gruppen på samme tid.

Værn om anonymitetens betydning

Mulighed for anonymitet er en stor styrke ved Torsdagscaféen. Der er unge i caféen hver uge, som andre tilbud i Socialforvaltningen og/eller Jobcenteret ikke kan komme i dialog med. Anonymiteten giver de unge mod til at søge hjælp uden frygt for dokumentation eller systemkrav, som de i deres nuværende livssituation ikke har mulighed for at leve op til.

Queergruppen i De Unges Hus

De fem principper i Queergruppen

Målgruppen

- 143 unge over en periode på to år

Fælles tredje

- Et trygt fællesskab for unge i udsatte positioner, der identificerer sig som queer og savner et rummeligt fællesskab

Ungeinddragelse

- Der blev afholdt to ungeworkshops med unge, der identificerer sig som queer, hvor form og indhold er blevet udviklet forud for etablering af Queergruppen
- Unge fra Queergruppen har selv udviklet grafisk informationsmateriale om gruppen
- Der afholdes månedlige husmøder, som er faciliteret af de unge
- Der er blevet oprettet to Instagram-profiler, som to unge fra målgruppen har været ansat til at varetage
- To unge dannede duoen Filthy Stitch og udbød sy-workshops i Queergruppen

Andre unge

- Unge mellem 20-23 år har deltaget som medskabere og rollemodeller i gruppen via en ambassadørordning
- Unge fra målgruppen er blevet ansat og har bidraget til at skabe tryghed og identifikationsmuligheder

Medarbejderinvolvering

- Fire medarbejdere, der selv identificerer sig som queer, har været ansat i forskellige perioder og har haft stor betydning for at skabe tryghed, autenticitet og udvikling i gruppen.

Almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

- Brobygning til interesseorganisationen LGTB+ Danmark, herunder Aura, og NGO WeShelter
- Udflugter som fx pizza i Fælledparken, Det Grønne Loppemarked
- Besøg af fagprofessionelle fra kommunale tilbud og civilsamfund der har faciliteret workshops om aktuelle emner for målgruppen fx kropsidealer, lovgivning og rettigheder for unge under 18 år, rusmidler, økonomi mv.

Queergruppen er et sted, hvor jeg kan blive set. Altså rigtigt set. Ikke bare set for min udsathed, men også for mine intersektioner. Det har været et sted, jeg har kunnet være i og har lyst til at være i, i stedet for at være ude og lave nogle dumme ting. Det er et trygt sted at komme, hvor man kan lære at være og lære at lave mad. Man kan sidde med noget computerarbejde og få hjælp til forskellige ting. Også det her med, at lære at skulle tage ansvar for flere forskellige mennesker. Og at mærke, at vi har hinanden og er der for hinanden. Det er et trygt sted fordi alle er queer, så vi forstår ligesom bare.

Ung fra Queergruppen

HVAD?

Queergruppen er et anonymt gruppeforløb for unge mellem 15 og 20 år, der identificerer sig som LGBTQIA+ og samtidig oplever sociale udfordringer såsom hjemløshed, rusmiddelbrug, psykiske udfordringer eller social eksklusion. Gruppen tilbyder et støttende fællesskab, hvor de unge kan mødes i trygge rammer og deltage i aktiviteter, der understøtter deres sociale og personlige udvikling.

Queergruppen demonstrerer, hvordan et trygt, ungestyret fællesskab kan fungere som et frirum og samtidig give unge redskaber til at håndtere deres livssituation. Tilbuddet fungerer som et positivt fællesskab for minoritetspersoner, der på grund af deres position kan opleve begrænset adgang til almene positive fællesskaber.

Fokus er på brobygning til uddannelse og beskæftigelse samt kompetenceudvikling, som styrker de unges muligheder for at mestre deres eget liv. Udover fællesskabet tilbyder Queergruppen anonym rådgivning, hvor unge kan få støtte til blandt andet økonomi, boligsøgning, myndighedskontakt og andre personlige udfordringer.

HVOR?

Queergruppen er åben hver onsdag kl. 17-21. Tidsrummet er bevidst placeret uden for dagtimerne, så flest mulige unge kan deltage uden at skulle vælge mellem skole, arbejde og fællesskab. Rådgivning kan aftales alle hverdage uden om grupperummet for at undgå overlap med Queergruppens åbningstider, og for at sikre en tryk og fortrolig

Jeg kender ikke rigtig nogen steder i verden, hvor jeg må være. Her virker det som et sted, hvor jeg må være.

Ung fra Queergruppen

De Unges Hus er et tilbud i Københavns Kommune til unge i alderen 12-23 år, der lever i udsatte livssituationer. De Unges Hus tilbyder gruppeforløb, kontaktpersonsindsats, syv hybler samt åben anonym rådgivning. De Unges Hus har base flere steder i byen, herunder Haderslevgade og Christiania.

Dem, som er ansat her, de har jo systemforståelse, så de bruger deres evner så godt, de kan til at vejlede, og de unge her, de kommer til de voksne, fordi de ansatte, også er queers. De har en viden samtidig med, at de også kan være der for de unge, fordi de selv forstår og har erfaringer som queers.

Ung fra Queergruppen

samtale for den unge. Queergruppen holder til i De Unges Hus på Vesterbro, der er indrettet som et hjemligt rum uden det klassiske institutionspræg. I det åbne fællesrum danner bløde sofaer og et stort spisebord rammerne for aktiviteter og fællesskab. I forlængelse af fællesrummet er der et åbent køkken fyldt med madvarer, der giver mulighed for at de unge kan lave mad sammen eller selv. Der er også mindre tilstødende rum, hvor man kan trække sig tilbage eller tage en privat rådgivningssamtale, hvis behovet opstår.

Den centrale placering på Vesterbro gør tilbuddet let tilgængeligt, samtidig med at det befinder sig i et geografisk område, hvor unge queers naturligt opholder sig. Den centrale lokation kan dog også være udfordrende for queerpersoner, hvis de befinder sig i en social position, hvor det ikke er trygt eller sikkert for dem offentligt at deltage i Queergruppen. Derfor er rummet indrettet med store gardiner foran vinduerne, som kan trækkes for, for at sikre de unges anonymitet og beskytte dem mod social kontrol.

HVEM?

Målgruppen i Queergruppen er unge mellem 15-20 år, der identificerer sig som LGBTQIA+ og oplever sociale udfordringer. De andre unge i tilbuddet er unge mellem 20-23 år, som ofte har deltaget i Queergruppen i en længere periode og fungerer som rollemodeller og ambassadører, der kan understøtte positiv spejling hos de yngre deltagere. Queergruppen gør også brug af Fritidsjobsordningen⁶, hvor unge fra målgruppen

⁶ Fritidsjobindsatsen hjælper unge mellem 15-24 år med at finde fritids- eller studiejob. Indsatsen har fokus på at støtte udsatte

ansættes som fritidsjobbere til at koordinere aktiviteter, promovere gruppen på sociale medier og afholde kreative workshops. De ansatte medarbejdere er fagpersoner med viden om queer-relateret socialt arbejde, der identificerer sig som queer.

Jeg snakker faktisk ikke særlig meget med [medarbejder i Queergruppen], men dét at [medarbejder i Queergruppen] er her, gør det trygt, fordi jeg ved, at her er en transperson, som I respekterer og arbejder sammen med.

Ung fra Queergruppen

HVORFOR?

Queergruppen udspringer af et behov for et trygt og inkluderende fællesskab for udsatte LGBTQIA+ unge, der ofte oplever dobbeltminoriseret udsathed⁷. Mange af disse unge står over for sociale udfordringer og hvor traditionelle støttetilbud kan føles utilgængelige eller utrygge for målgruppen. Queergruppen fungerer derfor som et frirum, hvor de unge kan få støtte til at håndtere, at omverdenen ikke altid anerkender deres identitet og livserfaringer - et rum, hvor fælles-

unge i at opnå erfaring med ansvar, mødestabilitet og jobsøgning.

⁷ Dobbeltminoriseret udsathed refererer til diskrimination baseret på flere sociale faktorer, såsom køn, etnicitet, seksualitet eller handicap, der sammen intensiverer oplevelsen af ulighed og marginalisering.

Vi ser tydeligt, hvordan unge, der før var afvisende over for systemet, gradvist opbygger tillid og tør søge hjælp.

Medarbejder fra Queergruppen

skabet er på deres præmisser, og de voksne tager højde for deres position. Ikke alle de unge queerpersoner har haft lige adgang til systemet⁸, og Queergruppen bliver derfor en øvebane i at navigere i at være en minoritet, udvikle kompetencer til livsmestring og opbygge en tillid til systemet.

I det trygge fællesskab skabes rammerne for både positiv spejling og positionsskifte. Når de unge møder jævnaldrende og voksne med lignende erfaringer og bliver mødt med anerkendelse, styrkes deres identitet og selv-værd. Gennem aktiv deltagelse i madlavning, planlægning, rådgivning og events bevæger de sig gradvist fra at være modtagere af hjælp til at blive aktive medskabere af fællesskabet og aktører i deres eget liv.

HVORDAN?

Rekruttering

Rekrutteringsarbejdet for at få adgang til målgruppen af udsatte queerpersoner er foregået gennem tre metoder: opsøgende arbejde, samarbejde med både typiske kommunale samarbejdspartnere (OPUS, Fisker, Sabaah, herberger, Headspace, Ungerådgivningen, LGBTQ+ Danmark) samt mere atypiske civilsamfundsorganisationer (Pride, Det Grønne Loppemarked, Den Anden Side, barer, Peech m.fl.). Opsøgende arbejde i queer-netværk og subkulturer har været afgørende for at få adgang til de mest udsatte unge. Fokus har været på at identificere

⁸ Unge bruger begrebet systemer i bred forstand, som en betegnelse for statslige og kommunale støttemuligheder og ydelser, fx læge, boligansøgning, sagsbehandling mm.

hvor de unge naturligt befinder sig, og skabe samarbejde med atypiske civilsamfundsorganisationer, som natklubben Den Anden Side, hvor klubbens medarbejdere har henvist relevante unge. Rekrutteringen er også sket gennem plakater og flyers på barer og natklubber. Medarbejdere har også deltaget i queer-relevante events, hvor der er blevet uddelt flyers. Mund-til-mund-metoden har senere i rekrutteringsprocessen spillet en vigtig rolle, da mange unge har opsøgt Queergruppen baseret på kendskab fra bekendte. Forud for dette har der været et afgørende relationsarbejde, som er vigtigt for at unge har anbefalet tilbuddet til andre unge.

Et fast team af medarbejdere, hvoraf flere selv er queer og har indgående kendskab til feltet, har været afgørende for rekrutteringen. Medarbejdernes egne erfaringer har været vigtige for at bryde de unges forforståelser om kommunalt ansatte og deres mistillid til voksne i systemet, samt medvirket til at skabe et rum, hvor de unge føler sig forstået og spejlet.

Sociale medier

Sociale medier (primært Instagram) har spillet en vigtig rolle i Queergruppens kommunikation omkring gruppens aktiviteter,

Når vi spiser, så laver vi en check-in, hvor vi siger vores pronomen. Så kører vi en runde hele vejen igennem, og så er det overstået. Man behøves ikke, men ofte så siger alle det. Så er det ligesom fastlagt, så ved man, at det er her, det foregår, og så er det ligesom afklaret.

Ung fra Queergruppen

events, åbningstider og lignende informationer. De sociale medier har også været brugt til at rekruttere, informere og engagere nye unge. For at beskytte de unge har Queergruppen to Instagram-profiler: en åben profil til at reklamere for tilbuddet og en lukket profil for at sikre, at de unge kan følge tilbuddet uden at risikere at få deres anonymitet kompromitteret. Der er på Queergruppens profiler lagt stor vægt på at skabe et visuelt udtryk, der appellerer til de unges æstetik og adskiller sig fra typiske kommunale tilbud

En typisk onsdag

Hver onsdag laver de unge mad, og under middagen er der navne- og pronomenrunde og åbent forum, hvor de unge kan byde ind om tanker, ønsker osv. Herved er der mulighed for, at nye unge altid kan byde ind med, hvad de har behov for og lyst til, at Queergruppen skal være. Pronomenrunden er vigtig, fordi den giver de unge indsigt i, hvilke pronomen de andre unge foretrækker at

blive omtalt med. Ved at have en fast ramme for hvornår pronomen introduceres, undgår man, at de unge skal gætte eller gentagne gange spørge om det samme. Derudover er det en inkluderende måde at normalisere brugen af forskellige pronomen på. Denne struktur muliggør et positionsskifte, hvor de unge ikke blot deltager, men også inddrages som aktive medskabere af fællesskabet og får mulighed for at tage ansvar og få indflydelse.

Aktiviteter i Queergruppen

De unge har selv arrangeret events, hvor de er gået fra at være deltagere til at blive initiativtagere. De unge har blandt andet faciliteret bingoarrangementer i samarbejde med natklubben Den Anden Side, brandet Peech, testcenter Checkpoint m.fl. Et andet eksempel på en ungestyret aktivitet er Filthy Stitch, en tekstil- og designworkshop, hvor unge queers har været ansat til at afholde en ugentlig sy-workshop, hvor de har haft fokus på fri kreativitet i et trygt fællesskab.

Der har også været udbudt workshops i samarbejde med eksterne aktører som fx Checkpoint, rusmiddeltilbuddet U-turn, NGO'en Anti-dote og NGO'en Projekt Udenfor. Her har relevante aktører delt viden og kompetencer om forskellige emner, der er relevante for at mestre livet som queer i en udsat position. I nogle perioder har de unge haft brug for et pusterum, hvor der ikke har været fokus på produktivitet eller arrangementer, men i stedet på ro, faste rammer og omsorg. Her har der været fokus på afslapning samt film- og spilleaftener som alternativer til fest.

Anonym rådgivning og bisidderordning er altid tilgængelige for de unge i gruppen. Den anonyme rådgivning har spillet en central rolle og været vigtig for at hjælpe de unge med at komme i uddannelse og beskæftigelse samt lave sunde ændringer i deres liv.

Et safe space

Rummet var det første halvandet år 100% separatistisk og inkluderede kun queerpersoner for at skabe et trygt safe space. Et safe space er et sted eller et miljø, som man skaber eller opsøger for trygt at kunne mødes og dele erfaringer med ligesindede uden at blive udsat for diskrimination, fordomme, forhånelse, mobning el.lign. Dette har været vigtigt for at opbygge et fællesskab, der først og fremmest er et sted for queers og på deres præmisser.

Husmøder

Der har i perioder været husmøder, hvor de unge selv stemmer om månedens aktivitet. Det har været vigtigt at have en flad struktur og en ungestyret tilgang til beslutningerne. Aktiviteterne har inkluderet fællesture til queer-events som ballroom-arrangementer, fællesspisning med oplæg i LGBT+ medborgerhuset, Nørrebro Pride, queerfilmevents og sommerhusture. Månedens aktivitet har varieret afhængigt af, hvor meget rådgivningen har fyldt, samt hvad de unge har haft behov for og overskud til.

Det har været skønt at opleve, at jeg var god til noget, som jeg simpelthen også kunne lide at lave og ikke tog pusten ud af mig. Jeg drømmer fortsat om at arbejde med tekstil og design samt undervisning heraf. Det føler jeg helt klart at arbejdet med filthy stitch projektet har styrket og de smukke frie rammer og støtten af De Unges Hus og som Queergruppen har givet.

Ung fra Queergruppen i evaluering af Filthy Stitch

GODE RÅD

Relationen til de unge er afgørende
Vær vedholdende, men respektfuld over for de unges grænser. Undgå nærgående spørgsmål til køn og seksualitet og spørg dig selv, hvem dit spørgsmål er relevant for, inden du spørger. Hermed er du opmærksom på at tjekke ind på dit motiv, inden du spørger. Mange unge queerpersoner har negative

Nu har jeg jo arbejdet med safe spaces i min egen fritid og frivillighed, og der siger jeg virkelig, at et rum kan aldrig være safe, men det kan altid være safer. Og vi prøver også at kreere et safer rum, men det kan ikke være 100% safe. Det ville det aldrig kunne. Men hvis jeg skulle forklare safer space, så vil jeg starte med at forklare, at den måde samfundet er bygget op på, det er for den generelle danske person, som er straight. Sundhedssystemet, det hele er til hjælp for en vis type person, føler jeg. Og her [i Queergruppen] er det så totalt omvendt. Det er i hvert fald lidt tryggere, fordi der ikke er mennesker, som ikke forstår vores intersektioner og vores forskellige udfordringer.

Ung fra Queergruppen

erfaringer med grænseoverskridende og uvedkommende spørgsmål, og det er vigtigt ikke at reproducere dette.

Normkritisk tilgang

Gør det til missionen, at Queergruppen skal stræbe efter at gøre det "unormale" til det normale, så de unge oplever et fællesskab, hvor de føler sig inkluderet og som en del af

normen. Vær normkritisk, både i egen faglighed, position og organisation.

Nysgerrighed

Vær nysgerrig på den kultur, der allerede eksisterer blandt unge i queermiljøet. Etabler de normer i fællesskabet, som de unge selv navigerer efter, så fællesskabet bygger på de præmisser, de unge selv efterstræber. Eksempler på dette kan være pronomen-runder, safe space-politik, sprog mm. Fx har der i Queergruppen i perioder udelukkende været talt engelsk for at være bredt inkluderende overfor deltagere, der ikke snakker dansk.

Understøt fleksibilitet i tilgangen

Bliv ved med at være nysgerrig på rummet, tjek ind med de unge og spørg, hvor de er i øjeblikket, så Queergruppen kan tilpasse sig de unges behov. Ønskerne for fællesskabet kan variere meget, afhængigt af deltagerne og deres overskud.

Det skal ikke være en transaktion

Vær opmærksom på at aktiviteter og arrangementer ikke behøves fylde hele tiden. De unge skal ikke føle, at de skal yde noget for at høre til i fællesskabet. De skal have adgang til støtte og hjælp, uden at det opleves som en præstation eller en betingelse for at blive accepteret i gruppen.

Medarbejderne skal have en queerfaglighed

Det er vigtigt, at de voksne har en queerfaglighed, også udover eventuelle egne erfaringer. Sparring med andre fagprofessionelle, der arbejder med og omkring andre udsatte grupper er nødvendigt for at forstå nuancerne i de unges situationer. Når de voksne ikke selv har erfaring med en given position, er det afgørende at søge viden om de unge queerpersoners oplevelser og række ud til relevante aktører, der kan kvalificere medarbejdernes viden.

Lyt

Svigt fra systemet og tidligere negative erfaringer

Husmøder plejer at ske under maden, for det er der, vi er samlet, og så starter vi med vores pronomenrunde og navn. Så er det de ansatte der starter med noget information. Så rækker man hånden op, og nogle gange har vi en ordstyrer, hvis der er mange, og så har vi også et punkt, det bliver kaldt 'andet'. Hvis folk gerne vil have nogen ting, så kan det være på der. Det kan være, at man på det seneste har oplevet, at der ikke er så mange, der hjælper med opvasken, og det er rigtig svært for de mennesker, som laver mad og sådan nogle huslige ting, så vi kan få tingene til at køre. Det kan også være ønsker om ting, vi kan lave. Det er et fælles rum, hvor vi kan få lov til at snakke sammen, hvor det ikke skal være alt muligt andet, men hvor vi lige sidder og er fokuseret. Det er også svært at få unge samlet, for det er jo ikke arbejde, man skal lave, men der er lige nogle ting, nogle regler og rammer, som vi skal snakke om, og dem justerer vi så every time. Husmøderne gør, at vi kan have et forum, hvor vi kan snakke, uden at det bliver et direkte angreb. Det bliver mere åbent, talerummet, og den måde man indtager information der, den er anderledes. For det gælder lidt til alle og der får man lov til at snakke til alle, det er mega nice. Det er også der, hvor vi snakker om, det der skal ske, om det er nogen, der har fødselsdag og alt andet. Det gør vi hver onsdag, der er altid et husmøde.

Ung fra Queergruppen

ger kan fylde meget. Lyt til de unges oplevelser med systemet og lad det fylde så meget, som der er behov for. Det er vigtigt at give plads til frustrationer og rumme de steder, hvor de unge tidligere har slået sig i systemet.

Vi lærer sammen

Socialt arbejde med queerpersoner er et felt i udvikling, og ingen har alle svarene. Det

kræver nysgerrighed, normbevidsthed og en ydmyg tilgang, hvor alle er åbne for at lære af hinanden og af erfaringerne undervejs.

Musikfællesskabet i U-turn

De fem principper i Musikfællesskabet

Målgruppen

- 83 unikke unge i en periode på 2,5 år

Fælles tredje

- Et tilbud til unge med nuværende eller tidligere problematisk forbrug af rusmidler, hvor musik, samvær og kreativitet danner rammer for et fællesskab

Ungeinddragelse

- Flere unge har de senere år efterspurgt et større og fælles musikmiljø omkring studiet i U-turn
- Aftenens aktiviteter planlægges løbende ud fra gruppens ønsker og behov. De unge har stor indflydelse på, hvad der skal ske
- De unge har været med til at udfylde logbog til ekstern evaluator
- Der har været ansat unge fra målgruppen i Musikfællesskabet, hvor én af de unge faciliterede 'producerskole' for interesserede unge

Andre unge

- Unge fra målgruppen er blevet ansat som medskabere og positive rollemodeller
- Unge har haft mulighed for at tage venner og søskende med for at skabe tryghed
- Unge fra NGO'en Turning Tables Danmark har fungeret som medskabere og positive rollemodeller

Medarbejderinvolvering

- To rusmiddelbehandlere med interesse for musik og musikproduktion er blevet tilknyttet for at understøtte både det kreative og socialfaglige arbejde

Almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

- Brobygning af unge til Produktionsfællesskabet hos NGO Turning Tables Danmark
- Kulturudflugter fx koncerter

HVAD?

Musikfællesskabet i U-turn er et tilbud til unge mellem 15-24 år, der interesserer sig for musik, søger et fællesskab og samtidig ønsker at forandre deres rusmiddelforbrug. Det er et rusmiddelfrit fællesskab, hvor alle kan være med uanset erfaring og niveau. I Musikfællesskabet samles de unge om musikken, de unge spiller hinandens numre, lytter til musik sammen og lærer at producere egen musik. Men mest af alt er Musikfællesskabet et afslappet og inkluderende fællesskab, hvor de unge kan hygge sig og være sammen uden krav om at præstere.

Tilbuddet henvender sig til unge, der har brug for et meningsfuldt netværk i arbejdet med at forandre deres livssituation, og som samtidig ønsker at udvikle deres musikalske færdigheder i samspil med andre unge med samme interesse.

HVOR?

Musikfællesskabet afholdes torsdag i hver anden uge kl. 17.00 til 20.00 i U-turn i indre København. Aftensmad er altid en del af pro-

U-turn er Københavns Kommunes rådgivnings- og behandlingstilbud for unge mellem 13 og 25 år med et problematisk forbrug af rusmidler. Tilbuddet omfatter åben og anonym rådgivning, individuelle samtaler, gruppeforløb og udgående indsatser.

grammet. Tidsrummet er bevidst placeret fra sen eftermiddag, så flest mulige unge kan deltage uden at skulle vælge mellem skole, arbejde og fællesskab.

Musikfællesskabet foregår i flere af husets rum, som til dagligt bruges til rådgivning og behandling, men som bliver omdannet til et kreativt musikmiljø. I stueetagen foregår en stor del af fællesskabet, hvor der opstilles DJ-pulte, og spiseområdet bruges til at stille trommemaskiner og højttalere frem. Køkkenet bruges både til fællesspisning og som socialt samlingspunkt i løbet af aftenen. I kælderen ligger U-turns musikstudie, som fungerer som en kreativ kerne for fællesskabet, hvor de unge producerer deres egen musik.

U-turn bestræber sig på at have en imødekomende og afslappet indretning, der kan skabe trygge rammer for unge i udsatte positioner. Derfor er der i indretningen arbejdet bevidst med ikke at have et klassisk institutionspræg men i stedet give de forskellige rum en hjemlig og uformel stemning.

Musikfællesskabets placering i U-turns lokaler gør det lettere for de unge at tage skridtet ind i fællesskabet. Mange af de unge kender allerede huset fra deres rådgivnings- og behandlingsforløb, og det skaber en naturlig bro mellem behandlingen og deltagelse i Musikfællesskabet. Den genkendelige ramme skaber tryghed, hvilket kan bidrage til, at de unge bliver ved med at komme.

HVEM?

Musikfællesskabet er bemandet af to faste rusmiddelbehandlere som har erfaring med musikproduktion og fungerer som pædagogiske og musikfaglige rammesættere i rummet. Derudover er der en studentermedhjælper med interesse for musik, som blandt andet hjælper med praktiske opgaver som forberedelse af aftensmad.

Musikfællesskabet gør også brug af fritidsjobbere, hvor unge fra målgruppen ansættes som hjælpere gennem Fritidsjobindsatsen i Beskæftigelsesforvaltningen⁹. De unge kan både bidrage praktisk og musikfagligt, fx har en ung afholdt producerskole, hvor andre fritidsjobbere har hjulpet i køkkenet. Målgruppen i Musikfællesskabet er unge i alderen 15-24 år, der er i rådgivnings- eller behandlingsforløb i U-turn.

Andre unge er fx unge der tidligere har været i U-turn, som har interesse for musik og sociale ungefællesskaber. Disse unge kan have en vigtig værdi i kraft af at fungere som positiv spejling for de yngre unge, samt ved selv at opleve et positionsskifte ved at fungere som rollemodeller i fællesskabet.

HVORFOR?

Musikfællesskabet er et fællesskab, der kan fastholde og rekruttere unge til et miljø uden rusmidler. Her kan de unge udvikle faglige

⁹ Fritidsjobindsatsen hjælper unge mellem 15-24 år med at finde fritids- eller studiejob. Indsatsen har fokus på at støtte udsatte unge i at opnå erfaring med ansvar, mødestabilitet og jobsøgning.

Da jeg ankommer kl. 16 – en time før aftenen skal starte – vrimler det med folk i bygningen. Jeg bliver mødt af store smil og opfordringer til at skænke kaffe og tage en bolle. Stemningen er tryk, varm, luften dufter af kaffe og såvel personerne som selve lokalerne, jeg bevæger mig i, fremstår ganske enkelt imødekomende. Nærmest hyggeligt. På blot et kvarters tid har vi forvandlet lokalerne i stueetagen i U-turn (...) til nu at rammesætte et musikfællesskab forankret og situeret i selvsamme hus. Trommemaskinen, DJ-pulten og højttalerne er hentet fra U-turns musikstudie i kælderen (...), som umiddelbart virker til at være den underjordiske kerne i Musikfællesskabet. De første unge dumper ind i bygningen udstyret med kæmpe smil og en fast beslutning på at hilse på os alle med store, hjertelige krammere. Jeg føler allerede, at jeg har været en del af dette fællesskab længe. Det er som om, at jeg er forbundet til de unge ved min blotte tilstedeværelse i dette fleretagers hus i indre København.

Uddrag fra observation fra specialestuderende i Pædagogisk Psykologi, Thomas Beck Holm. Ikke offentligt publiceret speciale fra 2023

og sociale kompetencer, opleve at være en del af et fællesskab, lære noget nyt selv og lære andre noget, få gode oplevelser, mindske følelsen af ensomhed og indgå i en meningsfuld aktivitet. Musikfællesskabet fungerer som et alternativt fællesskab med fokus på musik, men fri for rusmidler og uden det konkurrence- og præstationspres, der ofte kendetegner musikmiljøet.

U-turn har igennem mange år arbejdet med metoden Æstetisk Dokumentation, hvor musik og produktion bruges som supplement til rådgivnings- og behandlingsindsatser. Både processen med at arbejde med udtryk og fortælling gennem forskellige medier og de færdige værker i sig selv kan have stor betydning for de unges selvforståelse, lyst og motivation til at blive aktivt deltagende og

medskabende i arbejdet med sig selv og sin livssituation. Disse kreative produkter fungerer netop som æstetisk dokumentation, en måde for de unge at udtrykke deres følelser, udvikling og refleksioner gennem kunstneriske udtryk. Den kreative udvikling er for mange unge en ny oplevelse, og flere ønsker at fortsætte med at udfolde sig kreativt sammen med andre, fordi musikken tilbyder en alternativ udtryksform, hvor det "usigelige", altså det, som er for svært, for sårbart eller for komplekst til den klassiske samtalebaserede terapi, kan finde vej frem.

Musikken bliver således ikke blot et redskab men et egentligt sprog, som kan bære det, der ellers ikke bliver sagt. Et centralt element i dette arbejde er netop tilstedeværelsen af et fælles tredje, i dette tilfælde musikken, som

fungerer som et neutralt og meningsfuldt omdrejningspunkt, der skaber forbindelse mellem de unge og de voksne samt mellem de unge indbyrdes.

Fra et behandlerperspektiv giver musikfællesskabet mening af flere grunde. Mange unge oplever et tomrum, når de stopper med at bruge rusmidler og har behov for nye fællesskaber at træde ind i. Mange unge skal i en periode undgå bestemte venner eller vennegrupper, hvor rusmidler fylder meget for ikke at blive fristet. Det kan være svært at

fastholde et rusmiddelstop alene, og det er derfor vigtigt at tilbyde alternativer, hvor de unge kan finde støtte og tilhørsforhold. Fællesskabet fungerer også som en form for efterbehandlingstilbud til udskrevne unge for fortsat at understøtte deres mestring og motivation i processen med at fastholde deres forandringer.

HVORDAN?

Programmet planlægges løbende ud fra gruppens ønsker og behov. Hvis der er nye unge til stede, indledes aftenen altid med en navne- og pronomenrunde samt en kort check-in. Sommetider er der et intro-ritual, hvor de unge præsenterer et stykke musik, der har betydning for dem. Oftest igangsættes aftenens aktivitet, som varierer fra gang til gang. En central del af programmet er fælles jam og indspilning, hvor deltagerne eksperimenterer med musik og i fællesskab producerer numre, fx ved at rappe eller synge over det samme beat. En erfaring er, at samarbejdet på tværs af gruppen styrker både kreativiteten og fællesskabsfølelsen.

Aftenens fokus kan også være tekstskrivning, som giver de unge mulighed for at udtrykke følelser og tematikker, der kan være svære at sætte ord på i en behandlingssamtale. Gen-

Når det er, at man har haft, eller har, visse udfordringer med afhængighed eller psykisk lidelse, så er det rigtig fedt at komme et sted, hvor man ved, at andre kender følelsen. Og det var det, jeg opsøgte ved Musikfællesskabet.

Ung fra Musikfællesskabet

Så når de [nye unge] kommer ind i sådan et sted som Musikfællesskabet, er der et emne at snakke om - dét er musik. De behøver ikke at tænke så meget på, "hvad skal jeg sige?" Du skal sige noget om musik!

Ung fra Musikfællesskabet

nem lyrik og musik opstår en naturlig distance, som ofte gør det lettere og mere trygt at dele personlige erfaringer. Derudover afholdes der både interne og eksterne workshops fx DJ-workshops og introduktion til elektronisk musikproduktion, som giver de unge praktisk indsigt i forskellige musikalske teknikker. Undervejs er der fællesspisning, som fungerer som et vigtigt socialt samlingspunkt. Efter maden fortsætter aftenen med fri leg, hvor de unge kan lege med DJ-pulten, synge, danse, spille eller lytte til musik sammen.

Koncerter og events

Musikfællesskabet rækker også ud over studiets rammer. Gruppen tager på udflugter eller til koncerter, som skaber fælles oplevelser med udgangspunkt i livemusik. Et eksempel er en sommerafslutning, hvor de unge deltog i en koncert med elektronisk musik i Byhaven, en oplevelse, der blev efterspurgt af flere og bidrog til at styrke sammenholdet.

Udover udflugter afholder Musikfællesskabet også events: Fx blev Raske Penge inviteret til at facilitere en reggae-inspireret workshop. Sådanne events skaber noget særligt for de unge, introducerer nye musikgenrer og kan samtidig tiltrække nye unge og øge kendskabet til tilbuddet.

Rekruttering

Rekruttering til Musikfællesskabet sker primært gennem brobygning fra U-turns behandlere, hvor unge med interesse i musik introduceres til fællesskabet. Fordi brobygning sker gennem behandlere, er det af-

gørende at formidle viden om tilbuddet til dem. Derudover spredes kendskabet også gennem de unge selv, hvor nogle unge har taget interesserede venner eller søskende med, mens andre har hørt om tilbuddet gennem events og arrangementer.

Samarbejde med NGO Turning Tables Danmark

U-turn og NGO'en Turning Tables Danmark (TTDK) har indgået en samarbejdsaftale om brobygning af unge. TTDK tilbyder et trygt og kreativt rum, hvor de unge kan tilegne sig nye færdigheder inden for musikproduktion, dele oplevelser og udtrykke deres frustrationer, drømme og håb. De mødes hver onsdag fra kl. 16-21 i TTDK's lokaler på Nørrebro, hvor de kan deltage i 1:1-sessioner eller i fællesskabet. To medarbejdere fra U-turn deles om ansvaret for brobygning og opfølgning på samarbejdet.

GODE RÅD

Ungeinddragelse skaber medansvar og følelsen af ejerskab

De unge er både deltagere i, og medskabere af, Musikfællesskabet. De igangsætter selv aktiviteter, både i forhold til musikken, madlavning og programmet for dagen. Erfaringen er, at det styrker ejerskabet, når medarbejderne bevidst træder lidt i baggrunden og lader de unges ønsker og initiativer være styrende, inden for en fast og tryk struktur. Dette har også bidraget til, at flere af de ældre unge er begyndt at fungere som rollemodeller, der tager ansvar og støtter fællesskabet. Desuden understøttes ungeinddragelsen

Medarbejderfortælling om fælles udflugt til ungs første optræden

En aften tog vi både unge og voksne med ud for at støtte en af de unge, der skulle spille sin allerførste koncert. Han havde været tilknyttet U-turn i noget tid og kommet fast i Musikfællesskabet, hvor han havde lært at spille guitar. Senere begyndte han at spille i et band på sin skole. Op til koncerten havde han flere gange skrevet til den medarbejder, han havde lært guitar af, og sagt, hvor meget det ville betyde, hvis vi kom og så ham spille. Den aften var vi ikke så mange i Musikfællesskabet, så vi besluttede os for at tage af sted sammen. Det blev en virkelig god aften – han var megastolt og vildt glad for, at vi kom! Og de andre unge syntes, det var fedt at komme lidt ud og opleve noget andet end det, vi plejer.

Medarbejder fra Musikfællesskabet

Billede fra koncerten taget af medarbejder

ved, at unge ansættes i Musikfællesskabet via Fritidsjobsindsatsen.

Fællesskabet fylder mere end musikken

Musikfællesskabet beskrives af de unge som et stærkt og trygt fællesskab, hvor man kan være sammen med andre unge – uanset hvor meget musikalsk erfaring man har. For mange fungerer det som et frirum, hvor det vigtigste ikke er musikken i sig selv, men samværet, nærværet og muligheden for at være sig selv uden at skulle leve op til bestemte forventninger. Det handler om at være sammen og løfte hinanden, og derfor er det relationelle arbejde og den særlige atmosfære i rummet noget, der skal værnes om og prioriteres højt.

Fællesspisning

Aftensmad er altid en del af en aften i Musikfællesskabet, og det er et vigtigt samlingspunkt, fordi de unge er samlet om noget andet end musik og interagerer på tværs af interesser og relationer. Fællesspisningen skaber et uformelt rum for samvær, som er med til at styrke fællesskabet.

Tydelige værdier og rusmiddelfrie rammer

Musikfællesskabet bygger på klare værdier og rammer: Det skal være et rusmiddelfrit, konkurrence- og præstationsfrit kreativt rum. Netop tydeligheden i disse værdier er afgørende for at skabe et fællesskab, der adskiller sig fra andre musikmiljøer, hvor alkohol, stoffer og præstation ofte fylder. Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, hvordan de unge mødes uden for fællesskabet, og om der i de sammenhænge indgår rusmidler. Det kan være en udfordring at samle unge med rusmiddelproblematikker i et fællesskab, men netop derfor er der brug for alternativer, hvor kreativ udfoldelse og samvær kan finde sted uden rusmidler.

Grupper i fællesskabet

Det kan skabe udfordringer, hvis en gruppe af unge kommer til at dominere rummet for meget. Det er derfor vigtigt løbende at være

opmærksom på, hvilke genrer og grupper der sætter retningen, og hvordan dette påvirker dynamikken. Samtidig kan det have en positiv effekt, når der opstår en stabil kerne af unge, som deltager regelmæssigt og fungerer som kulturbærere i fællesskabet.

Fremmøde

Medarbejderne er gået fra at skrive standardiserede sms'er både tirsdag og torsdag i samme uge til at skrive personlige, individualiserede beskeder på selve dagen, hvilket har haft en positiv indvirkning på de unges fremmøde.

Voksenstøtte

Det er afgørende at have nok voksne til stede, gerne 2-3 hver gang. De unge opsøger aktivt de voksne, og det gør en forskel, at der er en voksen til stede i alle "zoner" af rummet. Voksenstøtten er vigtig både for at understøtte arbejdet med musikken og for at skabe tryghed i samtaler og den sociale dynamik. Den socialpædagogiske støtte skal medvirke til at dæmpe uro eller guide samtaler i en hensigtsmæssig retning. På den måde foregribes dræning af energi og stemning i rummet.

Kønslige udfordringer

Det har i Musikfællesskabet været udfordrende at rekruttere og fastholde piger. Der har været en overvægt af drenge, som har fyldt i rummet og i flere perioder har Musikfællesskabet været domineret hip-hop. Det er vigtigt at have for øje at skabe et mangfoldigt fællesskab på tværs af køn og musiksmag. Dette kunne fx være ved at ansætte kvinder som primære medarbejdere, studentermedhjælpere eller fritidsjobbere.

Produktionsfællesskab i NGO Turning Tables Danmark

De fem principper i Produktionsfællesskabet i NGO Turning Tables Danmark

Målgruppen

- 25 unge i en periode på ca. 2,5 år

Fælles tredje

- Kreativt og socialt rum for unge der vil udforske aktiviteter i form af musikproduktion, tekstskrivning, foto og film

Ungeinddragelse

- De unges interesser, fortællinger og drømme som udgangspunkt for kreativ udvikling og produktion af film, musik og fotokunst
- Turning Tables Danmark (TTDK) har ansat medarbejdere med specifikke profiler med afsæt i de unges efterspørgsel fx en dokumentarist
- De unge bliver matchet med den eller de medarbejdere i TTDK, som passer til deres interesse eller kemi, hvilket kan ændre sig over tid

Andre unge

- Unge kan tage en eller flere venner med ad hoc eller periodevis, hvis det styrker den unges fastholdelse
- Unge på tværs af aktiviteter i TTDK samarbejder om kreative produktioner
- Otte tidligere unge fra målgruppen har deltaget som rollemodeller og medskabere
- TTDK har ansat tre unge fra den primære målgruppe som fx pædagogisk medhjælper og gallerist

Medarbejderinvolvering

- To medarbejdere fra U-turn skiftes hver anden uge til at være en del af produktionsfællesskabet i TTDK og bidrager med brobygning, støtte, struktur og relationsarbejde. Begge medarbejdere dyrker selv musikproduktion og/eller spiller musik
- Med samtykke fra unge etableres kontakt mellem medarbejder i TTDK og den unges kontaktpædagog eller rusmiddelbehandler for at samarbejde om god brobygning, eventuelt følgeskab, fastholdelse og kommunikation ved behov for sparring om ung
- Tre faste medarbejdere fra TTDK er tilknyttet produktionsfællesskabet

Almene træk og/eller samarbejde med civile aktører

- Produktion af egne værker i form af musiknumre, tekster, foto og filmproduktioner
- Optræde med egne musiknumre til koncerter på opvarmningsdage til Roskilde Festival og til Folkemødet
- Udstillinger af egne værker og afholdelse af offentlige events i TTDK's Kulturlaboratorium

I Turning Tables Danmark arbejder vi for at styrke børn og unge og skabe nybrud i dansk kulturliv. Vores afsæt er aktiviteter indenfor musik, film og foto, hvor kunsten som 'fælles tredje' bliver omdrejningspunkt for udvikling. Vores aktiviteter er åbne for alle unge, men vi har et særligt fokus på dem, der står uden for fællesskaberne. Unge, der normalt ikke kommer til orde. Unge, der hvis de mødes med respekt, interesse og muligheder, vil udvikle sig og ikke bare vokse sig stærkere selv, men også lade os andre vokse med dem. Det handler om, hvad kunst og kultur kan gøre for de unge. Men i ligeså høj grad om, hvad de unge kan gøre for kunsten og kulturen i Danmark.

Fra turningtables.dk

HVAD?

Produktionsfællesskabet i Turning Tables Danmark (TTDK) er et socialt fællesskab for unge mellem 14 og 24 år. De unge skal have lyst til at prøve kræfter med kreative aktiviteter inden for musik, film og foto. De behøver ikke have særlige kundskaber eller erfaringer i forvejen. Et mindre og mere beskyttet fællesskab muliggør en håndholdt opstart for de unge i trygge rammer med fokus på relationsdannelse, fordybelse i projekter samt etablering af et fællesskab. Dette fællesskab er et alternativt og trygt læringsrum, der kan understøtte en positiv identitetsudvikling hos de unge.

De unge kan veksle mellem 1:1-sessioner og arbejde frit med egne og fælles projekter fx tekstskrivning, beatproduktion mm. Musikgenrerne spænder bredt fra rap og trance til pop, og der kan også arbejdes med film og foto fx musikvideoer, cover-shoots, art-film og VJ-produktioner. I løbet af 6 måneder kan de unge brobygges til andre og mere åbne aktiviteter i TTDK. Som udgangspunkt er der ingen slutdato for de unges tilknytning til

TTDK – heller ikke, når deres indsats i kommunen ophører.

Fællesskabet er forbeholdt unge fra de tre udvalgte socialfaglige tilbud, og der er plads til 4-8 nye unge pr. halvår. Brobygning til produktionsfællesskabet sker i tæt samarbejde mellem medarbejdere i TTDK og den unges behandler eller kontaktpædagog. Optag af nye unge sker ad hoc i takt med at unge i fællesskabet stopper, bliver sluset over i andre aktiviteter i TTDK, overgår til at fungere som rollemodel eller brobygges til andre fællesskaber uden for TTDK.

Faktaboks		
U-turn er Københavns Kommunes rådgivnings- og behandlingstilbud for unge op til 25 år med et problematisk forbrug af rusmidler. Tilbuddet omfatter åben og anonym rådgivning, individuelle samtaler, gruppeforløb og udgående indsatser.	Vilde Liv er en del af De Unges Hus. Vilde Liv holder til i en container lige uden for Christiania og er Københavns Kommunes anonyme rådgivningstilbud til unge mellem 12 og 18 år, der lever en stor del af deres liv på og omkring Christiania.	Hybelinstitutionen er et socialpædagogisk tilbud i Københavns Kommune. Institutionen råder over cirka 100 pladser fordelt på flere boformer, herunder deleboliger, døgntilbud, selvstændige lejligheder samt opgangs- og bofællesskaber.

HVOR?

Produktionsfællesskabet foregår hver onsdag kl. 15-19. Tidsrummet er bevidst placeret i de sene dagtimer, så flest mulige unge kan deltage uden at vælge mellem skole, uddannelse, arbejde og fællesskabet. For nogle unge har andre aktiviteter i TTDK været et bedre match, hvorfor de blev direkte brobygget direkte uden om produktionsfællesskabet. Nogle unge er blevet så glade for TTDK og engageret i deres kreative udvikling, at de kommer alle ugens dage.

Produktionsfællesskabet foregår i TTDK's Kulturlaboratorium i Kapellet på Assistens Kirkegård på Indre Nørrebro. Den centrale beliggenhed betyder, at det er nemt at komme til for mange, også med offentlig transport. TTDK har gennemrenoveret Kapellet med respekt for bygningens historiske charme. Kulturlaboratoriet består af flere lokaler med forskellige muligheder fx to studier, et stort og åbent fælleslokale, flere udstillingsrum og et cafeområde, hvor man kan hænge ud. Der er store sofaområder i det store fællesrum, og der er tegnesager, musikudstyr, kunstbøger og kreative udstillinger eller værker kreeret af unge i alle rum. Det har en vigtig signalværdi over for de unge, at det er indbydende rammer og professionelt udstyr og gear.

HVEM?

Målgruppen i Produktionsfællesskabet er unge fra U-turn i alderen 14-24 år, som enten

er i et anonymt rådgivningsforløb eller behandlingsforløb hos U-turn, unge fra Vilde Liv i alderen 14-18 år, der er i anonymt rådgivningsforløb, samt unge fra Hybelinstitutionen i alderen 15-23 år, som er i anbringelse eller ungestøtte.

Andre unge tilknyttet Produktionsfællesskabet er unge, der har været tilknyttet U-turn, Vilde Liv og/eller Hybelinstitutionen og har været en del af indslusningsfællesskabet i TTDK. Det er unge, der er over 18 år, som selv ønsker at være rollemodeller for nye unge i indslusningsfællesskabet og understøtte den kreative udvikling hos de unge fx sparre i tekstskrivning, beatmix og sætte spor sammen til færdige tracks.

Derudover har nogle unge haft mulighed for at tage venner med, hvis medarbejdere i TTDK har vurderet, at det vil sikre fastholdelse, og at vennerne kan indgå i forskellige aktiviteter eller i fællesskabet.

TTDK har ansat tre unge fra målgruppen som fritidsjobbere¹⁰ til at understøtte aktiviteter i indslusningsfællesskabet og koordinere aktiviteter.

¹⁰ Fritidsjobindsatsen hjælper unge mellem 15-24 år med at finde fritids- eller studiejob. Indsatsen har fokus på at støtte udsatte unge i at opnå erfaring med ansvar, mødestabilitet og jobsøgning.

De unge skriver ret avancerede tekster, og de sætter sig virkelig ind i teknikkerne og nørder! Det virker terapeutisk for dem. I sidste uge kom (ung) forbi os og sagde, at han havde skriveblokade! Det er et helt andet sprogbrug for ham, og det grinede vi af sammen.

Medarbejder i Vilde Liv

HVORFOR?

I den socialfaglige praksis i U-turn, Hybelinstitutionen og Vilde Liv arbejdes der blandt andet med at understøtte, at de unge kan skabe nye fortællinger, der kan føre til refleksion og eksperimenteren med at forandres deres situation med afsæt i narrativ praksis og kreative aktiviteter. Samarbejdet med TTDK udspringer af et ønske om at kunne brobygge unge til fællesskaber, hvor de kan starte eller fortsætte en positiv identitetsudvikling sammen med andre unge og med afsæt i kreative aktiviteter.

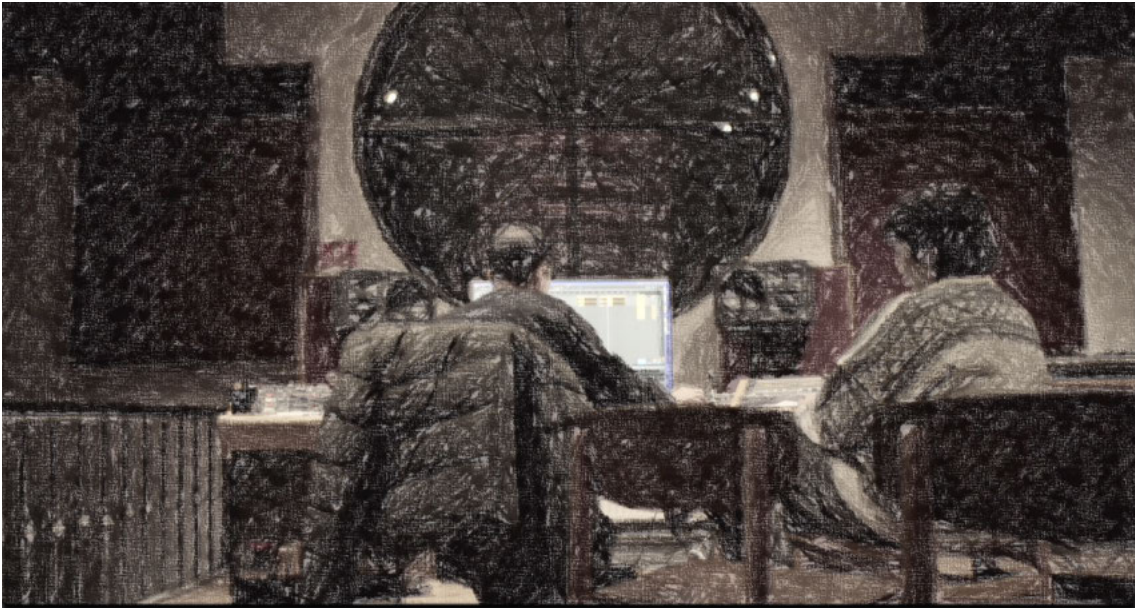
De ansatte i TTDK har baggrunde inden for musik, kunst og kultur, og relationen til de

unge er baseret på interessen for kreativitet som fælles tredje. Produktionsfællesskabet fungerer derfor som et frirum for de unge, fordi de bliver mødt som kreative artister, der selv har indflydelse på, hvad de vil arbejde med både produktmæssigt og indhold.

HVORDAN?

Opstarten af samarbejdet mellem TTDK og U-turn

U-turn har i mange år har arbejdet med æstetisk dokumentation i form af musik, foto- og filmproduktioner, som en del af individuelle forløb og gruppeforløb. Erfaringerne er, at både processen med at arbejde med udtryk og fortælling gennem forskel-

Fotoudstilling af ung fra TTDK

Musikken er alt for mig. Den har på mange måder reddet mit liv og fået mig til at vågne op – fået mig til at leve mit liv og være taknemlig for alt det der er omkring mig. Jeg er blevet stærkere af at komme ned i studiet – blevet stærkere af at kunne komme i et unikt studie, med andre unge, der har den samme passion – vi får skabt nogle vilde ting, og det betyder alt for mig.

Ung fra musikfællesskabet i TTDK

lige medier og de endelige værker i sig selv har stor betydning for de unges selvforståelse, motivation og lyst til at komme på banen som aktivt deltagende og medskabende unge. Deres kreative udvikling er ofte ny for dem, og flere unge ønsker at fortsætte med at udvikle sig kreativt sammen med andre unge, når de stopper i U-turn. Én medarbejder i U-turn havde hørt om TTDK og efter et kaffemøde i solen, blev der hurtigt stablet en pizzaaften på benene for medarbejdere fra U-turn, ni unge fra U-turn og medarbejdere fra TTDK. I tre timer blev der nørdet artister, beats og musiknumre og ikke mindst udvekslet drømme, interesser og brainstormet hen over langbordet, og et samarbejde blev født.

14 unge blev del af dette musikfællesskab i TTDK - unge som enten havde, eller havde haft et forløb i U-turn. De unge havde højt fremmøde, og mange brugte TTDK som deres andet hjem. Fællesskabet blev en platform for, at de unge indgik i nye relationer, udvidede deres netværk og sammen med andre unge skabte og bidrog med alternative kreative fortællinger om at være ung.

Turning Tables kan give de unge mere af det, som vi selv gerne vil give dem. (..) De kan være med til at give dem en endnu større følelse af at kunne noget og af at blive taget seriøst. Samtidig tror jeg, at udfoldelserne i Turning Tables virker som en indirekte behandling. Jeg kan mærke, at det giver de unge selvtillid, motivation og en tro på dem selv, der også er med til at øge deres lyst til at komme til samtaler her i U-turn. De succesoplevelser de får, giver dem en tro på, at ting godt kan lade sig gøre – også når det handler om at komme ud af et misbrug.

Medarbejder fra U-turn

Medarbejderne i U-turn oplevede, at TTDK i høj grad bidrog til at støtte de unge i deres proces med at forandre deres livssituation:

toder: formidling til medarbejdere, direkte rekruttering og relationsopbygning med de unge samt skriftlig og visuel formidling.

Rekruttering

Rekrutteringsarbejdet for at få adgang til de unge er blevet gennemført via tre hovedme-

Formidlingen til medarbejdere og ledere er sket gennem forskellige initiativer. Projektlederen, en medarbejder fra U-turn samt en ung

fra TTDK har holdt oplæg på personalemøder på ungehjem. Derudover blev der afholdt et åbent hus-arrangement i TTDK, hvor medarbejdere kunne besøge faciliteterne, møde personalet og opleve de unges kreative arbejde. Der er også gennemført individuelle brobygningsbesøg, hvor en medarbejder fra TTDK har mødt unges behandlere eller kontaktpædagoger for i fællesskab at reducere barrierer og styrke de unges motivation for at deltage i TTDK. Endelig har medarbejdere fra TTDK præsenteret deres tilbud på et ledermøde, hvor otte forskellige socialfaglige ungetilbud under Socialforvaltningen deltog.

Den direkte rekruttering og relationsopbygning med de unge har blandt andet fundet sted gennem et pizzaevent i TTDK, hvor tidligere, nuværende og interesserede unge sammen med medarbejdere kunne mødes i en uformel og tryk ramme. Her kunne de unge lære personalet og hinanden at kende samt se faciliteterne.

Den skriftlige, visuelle og mundtlige formidling har også spillet en væsentlig rolle. Projektlederen har vist billeder af de unges kreative projekter og afspillet deres musiknumre for medarbejdere og ledere. En flyer er blevet udsendt på mail til alle ledere og medarbejdere og hængt op på opslagstavler og køleskabe både i personalerum og i rum, hvor de unge opholder sig. Der har været åbenhed for spørgsmål og dialog, og fagpersoner er løbende blevet opfordret til at tage kontakt ved tvivlsspørgsmål, hvilket har understøttet en kontinuerlig dialog og relation.

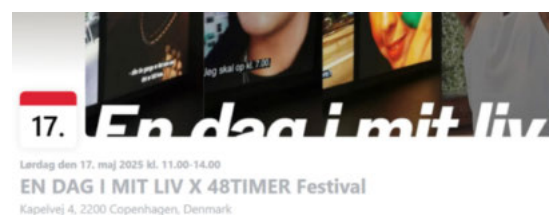
Eksempel på lokal udstilling i Kulturlaboratoriet

4 unge i TTDK fik stillet opgaven at dokumentere en dag i deres liv. Hver især fik de et kamera, som de skulle bruge til helt upoleret at dokumentere deres dag. Det eneste båndspænd var, at de ikke måtte slette videomaterialet undervejs. Hvem møder de på deres vej? Hvor lukker de os ind? Hvilke tanker fylder hos dem hver især? Og hvad drømmer de om?

Vi håber på, at du kan spejle dig i vores fortællinger, eller de har givet dig et nyt blik.

Ung fra TTDK

Billede af Facebook-eventet til arrangementet, hvor produktionerne blev vist

GODE RÅD

Ungeinddragelse

Ungeinddragelse har været med til at sikre, at samarbejdet med TTDK er blevet oplevet som attraktivt. Inddrag de unge løbende og få feedback på rammer og indhold.

Fastholdelse er forudsætning for forandring
Fastholdelse af de unge har betydning for, at de unge kan igangsætte en positiv identitetsudvikling, der kan medvirke til at skabe en positiv forandring i den unges livssituation. Medarbejdere i de socialfaglige tilbud har fulgt unge, der har behov for det. Medarbejderne i TTDK har skrevet påmindelser til de unge, der er blevet serveret mad og snacks, og der er blevet reserveret tider til de unge, som har haft svært ved at bruge bookingsystemet. Når unge er stoppet med at komme uden at give besked, har medarbejdere kontakten den unges kontaktpædagog og genskabt kontakt med ung.

Match socialfagligt tilbud og civil aktør

Det har haft stor betydning for samarbejdet, at de tre socialfaglige tilbud har fælles værdier og faglige tilgange med TTDK. Fx med fokus på de unges ressourcer og på at støtte

dem i at skabe nye fortællinger som en del af processen med at styrke deres forandringsproces.

Sæt tydelige rammer for samarbejdet

Samarbejdet har krævet løbende koordinering mellem projektleder, medarbejdere i TTDK og medarbejdere i de tre socialfaglige ungetilbud. Der blev fra start udarbejdet en samarbejdsaftale, som er blevet tilpasset ved behov (se skabelon for samarbejdsaftalen). Regelmæssige koordinationsmøder og kontakt ved behov har været afgørende for at fastholde fælles retning og samarbejde.

Ræk ud, når noget er svært

En NGO kan indgå som leverandør eller samarbejdspartner, men en kommune vil altid have myndighedsansvaret. Der vil opstå dilemmaer i samarbejdet om unge i udsatte positioner. Det kan være svært for medarbejderne i TTDK at vurdere, hvordan de skal handle, når de oplever noget bekymrende. TTDK har derfor udviklet en Code-of-Conduct, som redskab til at hjælpe medarbejderne til at navigere i dette krydspres (se eksempel).

SAMARBEJDSAFTALE SOM RAMME FOR SAMARBEJDET

Et samarbejde mellem en NGO og en kommunal aktør omkring unge i udsatte positioner indebærer en række juridiske og praktiske forhold, som det er vigtigt at afklare og regulere fra starten og tilpasse efter læring i praksis eller ny lovgivning. Københavns Kommune (KK) har en præfabrikeret skabelon som skal anvendes ved indgåelse af et samarbejde mellem KK og en NGO. Projektgruppen i Fælles Ungeliv tilpassede denne skabelon og udfyldte den forud for indgåelse af samarbejde med NGO Turning Tables Danmark.

Eksempel på indhold i en samarbejdsaftale

Formål med opgaven

Hvad er mål og formål?

Målgruppen

Alder, beskrivelse.

Organisering af arbejdet

Fx styregruppe, arbejdsgruppe, kontaktpersoner.

Rollefordeling mellem den kommunale arbejdsplads og eksterne samarbejdspartner

Ansvar ift. opgaver fx planlægning, koordinering, følgeskab, indsamling af data mv.

Økonomiske forhold

Udgifter til arbejdstid for alle parter til fx planlægning og samarbejde, følgeskab, mødedeltagelse, kommunikation på sociale medier mv.

Juridiske forhold

Ansvars- og ulykkesforsikringer, GDPR, straffeattester og børneattester hos personale, Barnets Lov hvis samarbejdet relaterer sig til støttende indsatser for børn og unge mv.

Kommunikation

Aftaler om omtale af samarbejdet i offentligheden.

Faste dialogmøder

Hyppighed, hvem og indhold.

Mål for indsatsen / succeskriterier

Kvantitative og kvalitative mål fx antal, aktiviteter, fremmøder, fastholdelse og udvikling hos målgruppen.

Erfaringsopsamling og evaluering

Indsamling af viden og afrapportering.

Aftaler om ophævelse af samarbejdet

Tidsperiode for samarbejde og evt. opsigelsesvilkår.

SAMARBEJDE MELLEM KOMMUNE OG NGO'ER INDEBÆRER DILEMMAER

Når en NGO arbejder med unge i udsatte positioner, opstår der løbende etiske og faglige dilemmaer, som kan være svære at tage stilling til. Fx hvornår noget er bekymrende i en grad, som kræver underretning til kommunen? Eller hvordan medarbejdere kan balancere relation og fastholdelse af målgruppen og samtidig håndhæve regler vedr. hårdt sprogbrug, vold, våben og rusmidler? Hvornår, og ikke mindst hvordan, skal man samarbejde med forældre? Som redskab til at navigere i disse krydspres, har TTDK udarbejdet et Code-of-Conduct (CoC), som bliver opdateret i takt med nye erfaringer fra praksis eller behov i medarbejdergruppen.

Code-of-Conduct (CoC) som praktisk guide

TTDK's CoC er en samling af rammer og konkrete retningslinjer, der gælder alle ansatte i TTDK, alle der repræsenterer TTDK samt over for eksterne samarbejdspartnere. Formålet er, at alle kan praktisere de aftalte værdier og retningslinjer med afsæt i denne CoC eller bruge den til at blive klogere på dilemmafyldte problemstillinger.

Eksempler på temaer i CoC:

- Værdisæt
- Nødsituationer
- Det daglige arbejde med unge
- Fortrolighed
- Fysisk kontakt
- Vores kreative rammer
- Grænsesætning
- Sprogbrug
- Mobiltelefoner og sociale medier
- Konflikthåndtering
- Alkohol og rusmidler
- Vold og våben

Afrunding og anbefalinger fra Fælles Ungeliv – når fællesskaber gør en forskel

I løbet af projektperioden har 352 unge i udsatte positioner deltaget i de seks fællesskaber. Nogle unge mødte op en eller to gange, andre engagerede sig i en afgrænset periode, en betydelig andel deltog regelmæssigt - og flere blev en integreret del af fællesskabet. Deltagelse var frivilligt, hvilket viser, at mange unge oprigtigt ønsker at blive del af fællesskaber med andre unge på trods af personlige barrierer som angst, social usikkerhed eller tidligere negative erfaringer med fællesskaber. At så mange unge aktivt har søgt disse fællesskaber, udfordrer den gængse opfattelse af, at denne målgruppe er svære at engagere. Det understreger behovet for at anerkende og støtte deres engagement gennem relevante, inkluderende og tilgængelige fællesskaber.

Politisk er der stort fokus på at fremme deltagelse for unge i udsatte positioner i fællesskaber. Erfaringer fra Fælles Ungeliv viser, at unge ønsker at være del af meningsfulde fællesskaber, når rammerne er trygge, relevante og inviterer til medskabelse. Fællesskaberne fungerer både som beskyttende faktorer og udviklingsarenaer, hvor de unge opbygger tillid, sociale færdigheder og nye perspektiver på sig selv og deres muligheder.

Det kræver dog vedvarende prioritering, samarbejde og ressourcer at etablere og vedligeholde sådanne fællesskaber. Hvis vi som samfund vil skabe reelle muligheder for unge i udsatte positioner, må vi investere i stærke partnerskaber mellem kommune og civilsamfund – samtidig med at vi sikrer,

at unges egne stemmer får en central plads i udformningen af de fællesskaber, der skal rumme og støtte dem.

På baggrund af erfaringer fra projekt Fælles Ungeliv kan følgende anbefalinger og læringspunkter fremhæves til inspiration for andre, der ønsker at tilbyde meningsfulde fællesskaber til unge i udsatte positioner:

Skab frirum, hvor unge kan være til stede uden krav og pres

De unge beskriver fællesskaber som et frirum, som de mangler frirum i deres liv og hverdag. Fællesskaberne er et alternativ til gaden, til Christiania, til ensomhed og til isolation. Et sted, hvor de kan få en pause. En pause fra deres tankemylder. En pause fra krav og forventninger, som de hele tiden skal leve op til. En pause fra deres kaotiske hverdag. Eller en pause fra deres ensomme hverdag. Det opleves som et frirum, de selv har valgt til – sammen med andre unge, som også er dér, fordi de savner et fællesskab.

Spejling i ligesindede giver en følelse ikke at være alene og forkert

Mange unge fortæller, at det har stor betydning at være sammen med andre, der har lignende erfaringer og baggrunde som dem selv - fx rusmiddelbrug eller anbringelse. Det giver en følelse af ikke at være alene eller forkert. Men fællesskaberne skaber også mulighed for en ny form for spejling, fordi de unge er samlet om et fælles tredje – som at male, skrive tekster eller lave musik. På den måde får de lov til at være unge, der maler,

fremfor unge i udsatte positioner – og det giver en ny og mere konstruktiv identitet.

Involver de unge aktivt og giv reel medindflydelse

Inddragelse af de unge selv har været afgørende for at skabe relevante fællesskaber. Erfaringerne har været, at når de unge får reel indflydelse på indhold, aktiviteter og rammer, styrkes både deres engagement og oplevelsen af ejerskab. Det at blive hørt og taget alvorligt motiverer de unge til at deltage og komme igen samtidig med, at fællesskabet justeres efter de unges behov, så det bliver ved med at være relevant for målgruppen. Det bidrager også til et positionsskifte: De unge bliver aktive medskabere fremfor passive modtagere.

Priorité fællesskaber som en central del af den sociale indsats

Mange unge i udsatte positioner har brug for trykke og støttende fællesskaber for at kunne udvikle sociale kompetencer og lære at navigere i de sociale spilleregler, der gælder i fællesskaber. Det er langt fra alle socialfaglige tilbud, der har ressourcer til at skabe sådanne øvebaner. Resultatet er, at alt for mange unge ikke har mulighed for at øve sig i fællesskaber, før de forventes at indgå i dem på lige vilkår med andre.

At skabe meningsfulde og virksomme fællesskaber for unge i udsatte positioner kræver tid, relationelt arbejde og i mange tilfælde følgeskab. Det skal derfor prioriteres med øremærkede ressourcer og tydelig ledelsesopbakning. Fællesskaber må ikke ses som et frivilligt tilvalg, men som en integreret og nødvendig del af enhver social indsats, der har ambitioner om reel inklusion og varig forandring.

Samarbejde med civile aktører for at skabe realistiske øvebaner

De positive fællesskaber bliver i kraft af samarbejdet med civile aktører mere realistiske og attraktive øvebaner, end det havde været

muligt at skabe i kommunalt regi alene. Det er værdifuldt, at de positive fællesskaber indebærer almene træk fx i kraft af samvær med andre unge, andre engagerede og dygtige voksne med nye perspektiver eller på en ekstern lokation. De unge får dermed oplevelsen af, at de får konkrete erfaringer, som de kan bruge til at navigere i almene fællesskaber. Desuden skaber øvebanerne også erfaringer de unge kan drage nytte af i andre situationer, fx i skolen, på uddannelses tilbud eller på arbejdspladsen.

Etablér klare, forpligtende samarbejder mellem kommune og civile aktører

Samarbejdet mellem kommunale ungetilbud og civile aktører rummer et stort potentiale for at styrke fællesskaber for unge i udsatte positioner. For at realisere dette potentiale kræver det dog et velfungerende samarbejde med klare aftaler om ansvar, rollefordeling, opgaver og gensidige forventninger. Samarbejdet må ikke være baseret på enkeltaftaler eller personafhængige relationer alene, men bør være forankret både strategisk og i praksis.

Det er også vigtigt at sikre adgang til faglig sparring, vidensdeling og støtte – især i situationer, hvor unge står i alvorlige kriser. Kommunen har myndighedsansvaret, og civile aktører må aldrig stå alene i komplekse eller akutte situationer, såsom selvmordstruede unge eller eskalerende rusmiddelbrug. Her er det afgørende, at de kan trække på socialfaglig ekspertise og vejledning.

Endelig er det vigtigt at anerkende, at mange civile aktører opererer med begrænsede ressourcer og ofte er afhængige af midlertidig finansiering. Hvis samarbejder skal være bæredygtige og langtidsholdbare, må det også understøttes økonomisk.

Ved at styrke samarbejdet – både strategisk og i den daglige praksis – kan vi skabe mere inkluderende, stabile og meningsfulde fællesskaber for unge i udsatte positioner.

Spørgsmål fra projektleder til en medarbejdergruppe:
Er der noget, der har overrasket jer?

VELUX FONDEN

Socialforvaltningen, Københavns Kommune